

На основу члана 132. став 5. члана 153. став 5. члана 154. став 3. Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – УС и 55/14),

Министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре доноси

ПРАВИЛНИК О САОБРАЋАЈНОЈ СИГНАЛИЗАЦИЈИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се врста, значење, облик, боја, мере, материјали за израду саобраћајне сигнализације и правила постављања саобраћајне сигнализације на путевима; врста, изглед, техничке карактеристике и начин постављања и места на којима се морају поставити браници или полубраници, уређаји за давање светлосних, звучних знакова и начин њихове употребе; привремена саобраћајна сигнализација, изглед, техничке карактеристике, начин постављања и употреба браника и других средстава за обезбеђење места на коме се изводе радови.

Основни појмови и изрази

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) саобраћајна сигнализација је систем средстава, уређаја и ознака за регулисање и вођење саобраћаја;
- 2) материјали за израду лица саобраћајног знака (фолије) су пластични материјали са уграђеним елементима за ретрорефлексију, лепком за лепљење на подлогу и заштитним површинским слојем за заштиту од спољних утицаја;
- 3) класа материјала је карактеристика материјала која служи за разврставање материјала према коефицијенту ретрорефлексије;
- 4) трајност материјала изражава минималну вредност ретрорефлексије коју материјал мора да има у дефинисаном периоду;
- 5) бојила су материјали у течном или житком стању који се састоје од пигмената, везивних средстава, пунила и разређивача и светлоодбојних перли;
- 6) пластични материјали су материјали у течном и житком стању на бази пластике и на површину коловоза наносе се посебним поступком;
- 7) апликативне траке су специјално конструисани вишеслојни материјали на бази гуме односно пластике, различитих дебљина и текстуре;
- 8) банкина је елемент јавног пута у насипу који обезбеђује бочну стабилност коловозне конструкције и служи за постављање саобраћајне сигнализације;

- 9) браници и полубраници су уређаји који се састоје од механизма за покретање и баријера са светлосним знаковима и ознакама, а који служе за затварање саобраћаја ширином пута, односно половине ширине пута на прелазу пута преко железничке пруге у нивоу и браници који служе за затварање саобраћаја по саобраћајним тракама на наплатним рампама, граничним прелазима и сл;
- 10) табла за означавање врха разделног острва, је табла од ретрорефлектујућег материјала са наизменичним пољима црне и жуте боје која се поставља на врх саобраћајног физичког острва ради обележавања врха острва или је стуб са унутрашњим осветљењем, жуте боје који се поставља на врх разделног или саобраћајног физичког острва ради обележавања врха острва;
- 11) заштитна ограда је опрема пута чија је сврха да спречи скретање возила са коловоза, односно да прихвати и заустави возила скренута са коловоза, као и да спречи пешаке и животиње да ступају на коловоз, односно да прелазе коловоз;
- 12) штитник је конструктивни елемент заштитне ограде, израђен од материјала који поседује одговарајуће механичке карактеристике да у случају удара возила њена крута конструкција (бетонска заштитна ограда) или деформација (челична и дрвена заштитна ограда) ублаже последице удара;
- 13) одстојник је конструктивни елемент заштитне ограде чија је намена да повеже штитник са стубом или конзолом;
- 14) запрехе (баријере) су елементи опреме који се користе за означавање дела пута на којем се не одвија саобраћај или за усмеравање саобраћаја;
- 15) саобраћајни чуњ је елемент конусног облика израђен од гуме или пластичног материјала са наизменичним пољима беле и црвене боје којима се упозоравају возачи на препреке или зоне радова на путу;
- 16) запречна трака је трака од пластичне фолије обојене наизменично белом и црвеном бојом којима се означава ивица зоне радова или простора са привременим препрекама;
- 17) монтажни ивичњак је опрема пута од гуме или пластичних материјала који служи за усмеравање саобраћаја;
- 18) сигнална табла за означавање радова на путу је табла са трепћућим светлима и саобраћајним знаковима или табла са симболима и измењивим саобраћајним знаковима;
- 19) смероказ је светлосна ознака израђен од ретрорефлектујућег материјала, за означавање правца пружања пута у свим временским условима;
- 20) штап за означавање пута у зимским условима је светлосна ознака са наизменичним пољима црвене и жуте боје за означавање правца пружања пута у зимским условима;
- 21) опрема против заслепљивања возача је опрема пута која служи за смањење или уклањање ефекта бљеска од светала возила из супротног смера;
- 22) маркер је опрема пута која омогућава бољу уочљивост простирања саобраћајних површина и ознака на путу;
- 23) катадиоптер је светлосна ознака са лицем израђеним од ретрорефлектујућег материјала за означавање правца пружања пута на заштитним оградама, стубовима и бочним сметњама у профилу пута;
- 24) линеарни катадиоптер је опрема пута за подужно обележававање ограда, зидова и баријера;

- 25) ублаживач удара је уређај за ублажавање удара возила у објекат на путу, где постоји изражена опасност од налета возила у покрету;
- 26) индикатор врха површине раздвајања токова је опрема пута за означавање површине која раздваја саобраћајне токове;
- 27) саобраћајно огледало је опрема пута за омогућавање међусобног уочавања учесника у саобраћају на непрегледним местима на путу;
- 28) стубић је опрема пута којом се дефинише намена коришћења саобраћајних површина.

Саобраћајни пројекат

Члан 3.

Саобраћајни пројекат је главни пројекат саобраћајне сигнализације и као такав подлеже законској регулативи која регулише ту област.

Техничку документацију чине: саобраћајни пројекат, коначни извештај техничке контроле и пратећа документација (мишљења, сагласности и др.).

На првој страни саобраћајног пројекта се наводи: назив и адреса израђивача пројекта у складу са изводом из одговарајућег регистра, број пројекта из деловодника, датум, потпис оверен печатом одговорног лица, назив пројекта, назив и адреса инвеститора у складу са изводом из одговарајућег регистра, сагласност инвеститора на пројектну документацију (потпис и печат одговорног лица инвеститора) и потврда техничке контроле пројекта (заводни број, датум, печат и потпис одговорног лица и вршиоца техничке контроле) и јемственик.

Саобраћајни пројекат садржи:

- 1) општа документација у складу са прописима;
- 2) пројектни задатак оверен печатом и потписом од инвеститора;
- 3) технички извештај;
- 4) предмер и предрачун саобраћајне сигнализације;
- 5) техничке услове за израду и постављање саобраћајне сигнализације;
- 6) прилог о мерама заштите на раду и заштите животне средине које се односе на пројекат;
- 7) графички део пројекта;
- 8) детаље саобраћајне сигнализације.

Саобраћајни пројекат дат је у Прилогу 2. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

II. САОБРАЋАЈНА СИГНАЛИЗАЦИЈА

Члан 4.

Под саобраћајном сигнализацијом, у смислу овог правилника се подразумевају:

- 1) саобраћајни знакови;
- 2) ознаке на путу;
- 3) уређаји за давање светлосних саобраћајних знакова (у даљем тексту: семафори);
- 4) браници или полубраници на прелазу пута преко железничке пруге;

- 5) привремена саобраћајна сигнализација;
- 6) светлосне ознаке на путу;
- 7) друге ознаке на путу (у даљем тексту: опрема пута).

1. Саобраћајни знакови

Члан 5.

Саобраћајни знакови су: знакови опасности, знакови изричитих наредби и знакови обавештења. Уз саобраћајни знак може бити постављена допунска табла која је саставни део саобраћајног знака и која ближе одређује његово значење.

Члан 6.

Рефлектујући саобраћајни знакови који се постављају на заједнички стуб морају да буду исте класе материјала.

Члан 7.

Саобраћајни знакови се постављају с десне стране пута поред коловоза, у смеру кретања возила.

Ако на месту на коме се поставља саобраћајни знак постоји могућност да га учесници у саобраћају неће правовремено уочити, саобраћајни знак се поставља и на супротној, левој страни пута поред коловоза.

Ако са десне стране пута поред коловоза у смеру кретања возила није могуће поставити саобраћајни знак, може се поставити на конзолни носач на објекту са десне стране пута или изнад коловозне траке тако да има исто значење као и када је постављен на начин одређен у ставу 1. овог члана.

Саобраћајни знак се може у изузетним случајевима поставити само са леве стране пута у смеру кретања возила у случају када знак није уочљив са десне стране или када га није могуће поставити са десне стране пута и то саобраћајни знаци:

1) П-1, П-2, П-26, П-27, П-45, на путу на којем су коловозне траке физички одвојене острвом;

2) П-34, П-35, П-36, П-37, Ш-2, Ш-2.1, Ш-30, Ш-31, Ш-32, на једносмерном путу.

Саобраћајни знакови се могу поставити на запреке које су постављене на путу.

Саобраћајни знакови се постављају на начин да не ометају кретање учесника у саобраћају.

Члан 8.

Називи места и други географски називи на саобраћајним знаковима на државним путевима I реда исписују се ћиричним и латиничним писмом и то на начин да се прво исписује натпис ћирилицом, а затим латиницом на истом знаку.

Изузетно од става 1. овог члана на саобраћајним знаковима који се постављају поред пута, натписи са ћириличним и латиничним писмом могу се исписати на два саобраћајна знака на начин да се на путу прво поставља знак са ћириличним писмом.

Називи места и други географски називи исписују се ћириличним писмом на путевима II реда, општинским путевима и улицама.

На туристичкој сигнализацији натписи се исписују ћириличним писмом испод којег се могу исписати натписи и на енглеском језику.

На местима где се дозвољава примена писма или језика националне мањине, овај натпис се исписује испод натписа из ст. 1, 3. и 4. овога члана.

На саобраћајни знак може се уписати одредиште из друге државе на енглеском језику и национална ознака те државе.

Члан 9.

Израда и начин постављања саобраћајне сигнализације на местима прописаним овим правилником, изводе се у складу са важећим српским стандардима.

У случају да за саобраћајну сигнализацију не постоји одговарајући српски стандард, примењиваће се одговарајући европски стандард.

Саобраћајна сигнализација се поставља у одговарајуће темеље или постоља дефинисана стандардом.

Члан 10.

Учесницима у саобраћају поруке могу бити пренете путем знакова који у целини или делимично могу да мењају садржај.

Знакови са изменљивим садржајем порука изводе се према стандарду SRPS EN 12966.

Знакови са изменљивим садржајем порука могу бити постављени:

- 1) на порталима изнад коловоза;
- 2) на стубовима поред пута;
- 3) на сигналним таблама;
- 4) на радним возилима.

Члан 11.

Саобраћајни знакови имају ивицу у боји основе знака, ради боље уочљивоста знака у односу на окружење.

Саобраћајни знакови са алуминијумском траком на ивици, не морају да имају ивицу из става 1. овог члана.

Лице саобраћајног знака се израђује од материјала са ретрорефлектујућим својствима.

У случају да је знак израђен са унутрашњим извором светлости, лице знака се израђује на транспарентној подлози.

Полеђина знака је сиве боје и без сјаја да би се спречило евентуално заслепљивање возача.

1.1. Знакови опасности

Члан 12.

Знакови опасности служе да се учесници у саобраћају упозоре на опасност која им прети на одређеном месту, односно делу пута и да се обавесте о природи те опасности.

Члан 13.

Знакови опасности су:

- 1) знак „кривина налево” (I-1) и знак „кривина надесно” (I-1.1), означавају приближававање опасној кривини на лево, односно на десно због физичких карактеристика или недовољне прегледности;

I-1

I-1.1

- 2) знак „двострука кривина или више узастопних кривина од којих је прва налево” (I-2) и знак „двострука кривина или више узастопних кривина од којих је прва надесно” (I-2.1) означава приближававање делу пута са више узастопних кривина због физичких карактеристика или недовољне прегледности, од којих је прва на лево, односно на десно;

I-2

I-2.1

- 3) знак „опасна кривина” (I-2.2) означава више узастопних кривина које су опасне због својих физичких карактеристика или због недовољне прегледности;

I-2.2

- 4) знак „опасан успон” (I-3) и знак „опасна низбрдица” (I-4), који означавају приближавање опасном успону, односно опасној низбрдици због величине нагиба и дужине дела пута који је под нагибом;

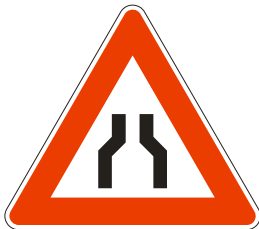

I-3

I-4

- 5) знак „сужење пута” (I-5), знак „сужење пута с десне стране” (I-5.1) и знак „сужење пута с леве стране” (I-5.2), који означавају приближавање делу пута на коме сужење коловоза може да представља опасност;

I-5

I-5.1

I-5.2

- 6) знак „покретни мост” (I-6), који означава близину места на коме се на путу налази покретни мост;

I-6

- 7) знак „близина обале” (I-7), који означава близину места на коме пут наилази на обалу;

I-7

- 8) знак „нераван коловоз” који означава близину дела пута на коме је коловоз нераван због постојања опасних избочина и улегнућа (I-8), због опасног улегнућа (I-9) или због опасне избочине на коловозу (I-10);

I-8

I-9

I-10

- 9) знак „клизав коловоз” (I-11), који означава близину дела пута на коме коловоз под одређеним атмосферским условима или сличним околностима има клизаву површину;

I-11

- 10) знак „камење пршти” (I-12), који означава близину дела пута на коме се налази неваљани туцаник или који је посут ситним камењем на тврдој подлози и на коме за учеснике у саобраћају постоји опасност од прскања камена;

I-12

- 11) знакови „одроњавање камења” који означава близину дела пута на којем постоји опасност од одроњавање камења са десне стране пута (I-13), односно са леве стране пута (I-13.1);

I-13

I-13.1

- 12) знак „близина пешачког прелаза” (I-14), који означава близину места на путу на коме се налази обележени пешачки прелаз;

I-14

- 13) знак „деца на путу” (I-15), који означава близину дела пута на коме се деца крећу чешће и у већем броју (близина школе, обданишта, игралишта и сл.);

I-15

- 14) знак „бициклисти на путу” (I-16), који означава близину места на коме се бициклисти често крећу по путу или га прелазе;

I-16

- 15) знак „животиње на путу” (I-17), који означава близину дела пута на коме домаће животиње под надзором прелазе преко пута или се крећу дуж пута;

I-17

- 16) знак „дивљач на путу” (I-18), који означава близину дела пута опасног због преласка дивљачи преко пута;

I-18

- 17) знак „радови на путу” (I-19), који означава место на коме се изводе радови на путу;

I-19

- 18) знакови „наилажење на семафоре” (I-20) и (I-20.1), означавају близину раскрснице или обележеног пешачког прелаза на коме је саобраћај регулисан помоћу семафора;

I-20

I-20.1

- 19) знак „близина авионске писте” (I-21), који означава део пута преко кога авиони прелећу у ниском лету приликом слетања односно полетања;

I-21

- 20) знак „бочни ветар” (I-22), означава близину дела пута на коме често дува јак бочни ветар;

I-22

Симбол на наведеном знаку одговара конкретној ситуацији.

- 21) знак „саобраћај у оба смера” (I-23), који означава место на коме се прелази са дела пута на коме се саобраћај одвија само у једном смеру на део тог пута на коме се саобраћај одвија у оба смера;

I-23

- 22) знак „тунел” (I-24), који означава близину тунела на путу;

I-24

- 23) знак „опасност на путу” (I-25), који означава близину дела пута или места на путу на коме учесницима у саобраћају прети опасност за коју овим правилником није предвиђен посебан знак опасности;

I-25

- 24) знак „укрштање путева исте важности” (I-26), који означава близину укрштања путева од којих ниједан пут није пут са првенством пролаза;

I-26

- 25) знак „укрштање са споредним путем под правим углом” (I-27), знак „спајање споредног пута под правим углом са леве стране” (I-28), знак „спајање споредног пута под правим углом са десне стране” (I-28.1), знак „спајање споредног пута под оштрим углом са леве стране” (I-29), знак „спајање споредног пута под оштрим углом са десне стране” (I-29.1), знак „спајање споредног пута под тупим углом са леве стране” (I-29.2) и знак „спајање споредног пута под тупим углом са десне стране” (I-29.3) који означавају близину раскрснице на којој се пут са првенством пролаза укршта односно спаја са споредним путем;

I-27

I-28

I-28.1

I-29

I-29.1

I-29.2

I-29.3

Симболи на наведеним знаковима из ове тачке одговарају конкретним ситуацијама на путу.

- 26) знак „раскрсница са кружним током саобраћаја” (I-30), који означава близину раскрснице на којој се саобраћај одвија у кружном току;

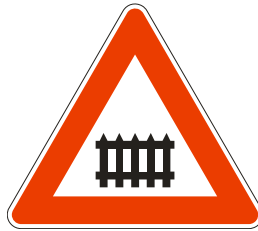
I-30

- 27) знак „трамвајска пруга” (I-31), који означава близину места на коме пут прелази преко трамвајске пруге у нивоу;

I-31

- 28) знак „прелаз пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима” (I-32), који означава близину прелаза пута преко железничке пруге у нивоу, који је обезбеђен браницима или полубраницима;

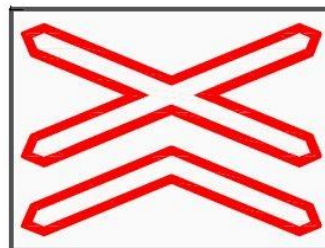
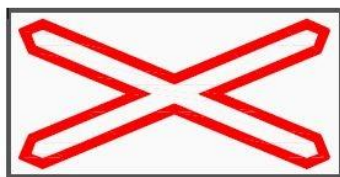
I-32

- 29) знак „прелаз пута преко железничке пруге без браника или полубраника” (I-33), који означава близину прелаза пута преко железничке пруге у нивоу, који није обезбеђен браницима или полубраницима;

I-33

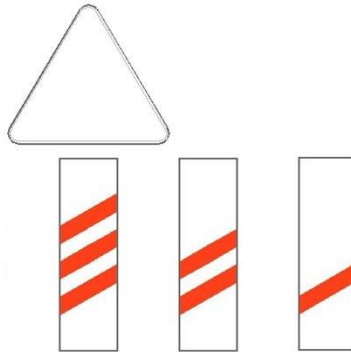
- 30) знак „Андрејин крст”, који означава место на коме пут прелази преко железничке пруге у нивоу без браника или полубраника са једним колосеком (I-34), односно са два или више колосека (I-34.1);

I-34

I-34.1

- 31) знак „приближавање прелазу пута преко железничке пруге” (I-35), који означава удаљеност до прелазу пута преко железничке пруге у нивоу;

I-35

- 32) знак „пешаци на путу” (I-36), који означава близину места на коме се пешаци често крећу по путу или га прелазе;

I-36

- 33) знак „неучвршћена банкина” (I-37), који означава близину дела пута на коме је уз коловоз неучвршћена банкина;

I-37

- 34) знак „колона заустављених возила” (I-38), који означава близину дела пута на коме постоји опасност од стварања колоне заустављених возила;

I-38

- 35) знак „опасност од пожара” (I-39), означава део пута који пролази кроз подручје у коме постоји повећана опасност од настанка пожара.

I-39

Знакови опасности - опште карактеристике

Члан 14.

Знакови опасности имају облик једнакостраничног троугла чија се једна страна налази у хоризонталном положају са врхом окренутим навише.

Изузетно од става 1. овог члана одступају знакови I-34 и I-34.1 (Андрејин крст) и знак I-35 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге) који имају правоугаони облик.

Члан 15.

Основа знакова опасности је беле боје, а оквир троугла је црвене боје. Символи на знаковима опасности су црне боје.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) знак „радови на путу” (I-19) има жуту основу;
- 2) знакови „наилажење на семафоре” (I-20) и (I-20.1), имају на симболима исцртано по вертикалној оси црвено светло горе, жуто у средини, зелено доле, а по хоризонталној оси црвено светло лево, жуто у средини и зелено десно;
- 3) знакови „Андрејин крст” (I-34) и (I-34.1), имају оквир симбола црвене боје;
- 4) знак „приближавање прелазу пута преко железничке пруге (I-35), има косе црте црвене боје;

- 5) знак „колона заустављених возила” (I-38), има на симболима возила исцртана светла црвене боје;
- 6) знак „опасност од пожара” (I-39), има симбол запаљене шибице жуте боје, симбол ватре црвене боје и симбол дима црне боје.

Члан 16.

Дужина стране једнакостраничног троугла знака опасности износи:

- 1) 120 cm, на аутопуту и мотопуту;
- 2) 90 cm, на осталим државним путевима, општинским путевима и главним градским саобраћајницама;
- 3) 60 cm, на осталим саобраћајницама у насељу;
- 4) 40 cm, ако се употребљавају као уметнути знакови, осим 60 cm када се умећу на знакове који се постављају на аутопуту и мотопуту.

На путевима из става 1. тачка 2) овог члана могу се, по потреби постављати и знакови опасности чија страна троугла износи 120 cm, а на путевима из става 1. тачка 3) овог члана и знакови опасности чија је дужина стране троугла 90 cm.

Димензије знака I-34 (Андрејин крст) су: 120 cm x 60 cm и знака I-34.1 (Андрејин крст) су: 120 cm x 85 cm.

Димензија табле знака I-35 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге), је 100 cm x 30 cm, са косим тракама ширине и међусобног растојања од 8 cm које су под углом од 30° у односу на ужу страну знака.

1.2 Знакови изричитих наредби

Члан 17.

Знакови изричитих наредби учесницима у саобраћају на путу стављају до знања забране, ограничења и обавезе којих се морају придржавати.

Члан 18.

Знакови изричитих наредби којима су прописане забране односно ограничења су:

- 1) знак „уступање првенства пролаза” (II-1), који на раскрсници на којој је постављен, означава наредбу возачу да мора да уступи првенство пролаза возилима која се крећу путем на који он наилази;

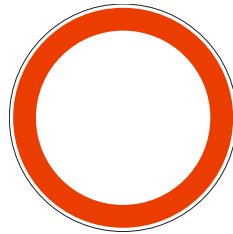
II-1

2) знак „обавезно zaustavљање” (II-2), који на раскрсници на којој је постављен, означава наредбу возачу да мора да заустави возило и уступи првенство пролаза возилима која се крећу путем на који он наилази;

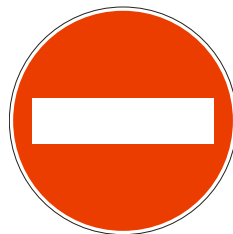
II-2

3) знак „забрана саобраћаја у оба смера” (II-3), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај свим возилима у оба смера;

II-3

4) знак „забрана саобраћаја у једном смеру” (II-4), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај возила из смера према коме је окренут знак;

II-4

5) знак „забрана саобраћаја за моторна возила” (II-5), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за сва моторна возила, осим за мотоцикле без приколице и мопеде;

II-5

6) знак „забрана саобраћаја за аутобусе” (II-6), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за аутобусе;

II-6

7) знак „забрана саобраћаја за теретна возила” (II-7), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за теретна возила;

II-7

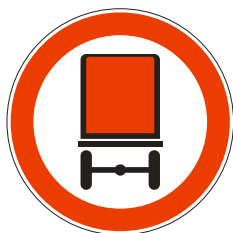
Ако се уз овај знак дода допунска табла на којој је означена највећа дозвољена маса возила, забрана важи само за она теретна возила чија највећа дозвољена маса прелази означену масу.

8) знак „забрана саобраћаја за возила која превозе материје које могу да изазову загађивање воде” (II-8), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај возилима која превозе одређену количину материје која може да изазове загађивање воде;

II-8

9) знак „забрана саобраћаја возилима која превозе експлозив или лако запаљиве материје” (II-9), који означава пут или део пута на коме је забрањен саобраћај возилима која превозе експлозив или лако запаљиве материје и знак „забрана саобраћаја возилима која превозе опасне терете” (II-9.1), који означава пут или део пута на коме је забрањен саобраћај возилима која превозе опасне терете;

II-9

II-9.1

10) знак „забрана саобраћаја за моторна возила која вуку прикључно возило осим полуприколице” (II-10), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за моторна возила која вуку прикључно возило осим полуприколице и знак „забрана саобраћаја за моторна возила која вуку прикључно возило” (II-10.1), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за моторна возила која вуку прикључно возило;

II-10

II-10.1

11) знак „забрана саобраћаја за тракторе” (II-11), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за тракторе;

II-11

12) знак „забрана саобраћаја за мотоцикле” (II-12), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за мотоцикле, тешке трицикле и тешке четвороцикле;

II-12

13) знак „забрана саобраћаја за мопеде” (II-13), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за мопеде, лаке трицикле и лаке четвороцикле;

II-13

14) знак „забрана саобраћаја за бицикле” (П-14), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за бицикле;

П-14

15) знак „забрана саобраћаја за запрежна возила” (П-15), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за запрежна возила;

П-15

16) знак „забрана саобраћаја за ручна колица” (П-16), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за ручна колица;

П-16

17) знак „забрана саобраћаја за пешаке” (П-17), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за пешаке;

П-17

18) знак „забрана саобраћаја за сва моторна возила” (П-18), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за сва моторна возила;

II-18

19) знак „забрана саобраћаја за сва моторна возила и запрежна возила” (II-19), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за сва моторна возила и запрежна возила и знак „забрана саобраћаја за возила означена симболом” (II-19.1), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за врсту возила приказаних на знаку;

II-19

II-19.1

На знаку II-19.1 се могу комбиновати симболи са знакова од II-6 до II-15 и може садржати највише три симбола.

20) знак „забрана саобраћаја за возила чија ширина прелази одређену ширину” (II-20), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила чија ширина прелази ширину означену на знаку;

II-20

21) знак „забрана саобраћаја за возила чија укупна висина прелази одређену висину” (II-21), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила чија укупна висина прелази висину означену на знаку;

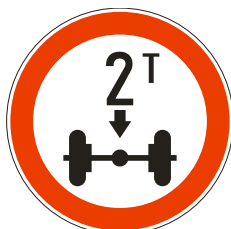
II-21

22) знак „забрана саобраћаја за возила чија укупна маса прелази одређену масу” (II-22), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила односно скупове возила, чија укупна маса прелази масу означену на знаку;

II-22

23) знак „забрана саобраћаја за возила која прекорачују одређено осовинско оптерећење” (II-23), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила са осовинским оптерећењем већим од оптерећења означеног на знаку;

II-23

24) знак „забрана саобраћаја за возила која прекорачују одређену дужину” (II-24), који означава пут односно део пута на коме је забрањен саобраћај за возила, односно скуповима возила, чија укупна дужина прелази дужину означену на знаку;

II-24

25) знак „најмање одстојање између возила” (II-25), који означава најмање одстојање између возила у кретању којег се возачи морају придржавати;

II-25

26) знак „забрана скретања улево” (П-26), који означава место на путу на коме је скретање улево забрањено и знак „забрана скретања удесно” (П-26.1), који означава место на путу на коме је скретање удесно забрањено;

П-26

П-26.1

27) знак „забрана полукружног окретања” (П-27), који означава место на путу на коме је забрањено полукружно окретање;

П-27

28) знак „забрана претицања за моторна возила” (П-28), који означава пут односно део пута на коме је забрањено да моторна возила претичу друга моторна возила осим мотоцикла без приколице и мопеда;

П-28

29) знак „забрана претицања за теретна возила” (П-29), који означава пут односно део пута на коме је забрањено да теретна возила чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t претичу друга моторна возила осим мотоцикла без приколице и мопеда;

П-29

30) знак „ограничење брзине” (П-30), који означава пут односно део пута на коме се возила не смеју кретати брзином (km/h) већом од брзине која је означена на знаку;

П-30

31) знак „забрана давања звучних знакова” (П-31), који означава пут односно део пута на коме се уређајем на возилу не смеју давати звучни знакови, осим у случају непосредне опасности;

П-31

32) знак „забрана пролаза без заустављања” (П-32), (П-32.1) и (П-32.2) који означава наредбу возачу да заустави возило из разлога означеног на знаку (царинарница, полиција или наплатно место за путарину);

П-32

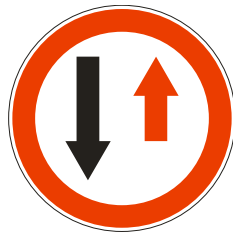

П-32.1

П-32.2

33) знак „првенство пролаза за возила из супротног смера” (П-33), који означава забрану ступања возила на уски део пута пре него што тим делом пређу возила из супротног смера;

П-33

34) знак „забрана заустављања и паркирања” (П-34), који означава страну пута на којој је забрањено заустављање и паркирање возила;

П-34

35) знак „забрана паркирања” (П-35), који означава страну пута на којој је забрањено паркирање возила;

П-35

36) знак „наизменично паркирање” (П-36), који означава страну пута на којем је забрањено паркирање непарним данима;

П-36

37) знак „наизменично паркирање” (П-37), који означава страну пута на којем је забрањено паркирање парним данима.

П-37

Члан 19.

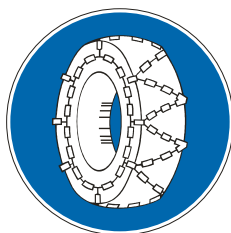
Знакови изричитих наредби којима су прописане обавезе су:

41) знак „најмање дозвољена брзина” (П-38), који означава пут односно део пута на коме се возила у нормалним условима морају кретати најмање оном брзином (km/h) која је означена на знаку;

П-38

42) знак „ланци за снег” (П-39), који означава део пута на коме моторна возила, осим мотоцикала, мопеда, лаких трицикла, тешких трицикла, лаких четвороцикла, тешких четвороцикла, радних машина, трактора и мотокултиватора, морају на погонским точковима имати ланце за снег када је на коловозу снег;

П-39

43) знак „бицикличка стаза” (П-40), који означава посебно изграђену стазу, којом се морају кретати бицикли, а по којој је забрањено кретање другим учесницима у саобраћају;

П-40

44) знак „пешачка стаза” (П-41), који означава посебно изграђену стазу којом се пешаци морају кретати, а по којој је забрањено кретање другим учесницима у саобраћају и знак (П-41.1) „спојене стазе за бициклисте и пешаке” који означава пут по коме се одвојено крећу само бициклисти и пешаци, свако у својој стази;

П-41

П-41.1

Распоред симбола на знаку П-41.1 мора да одговара ситуацији на терену.

45) знак „стаза за јахаче” (П-42), који означава стазу којом се морају кретати јахачи, а по којој је забрањено кретање другим учесницима у саобраћају;

П-42

46) знакови „обавезан смер” (П-43), (П-43.1), (П-43.2), (П-43.3) и (П-43.4), који означавају смер којим се возила морају кретати;

П-43

П-43.1

П-43.2

П-43.3

П-43.4

47) знакови „дозвољени смерови” (П-44), (П-44.1) и (П-44.2), који означавају смерове у којима се возила смеју кретати;

П-44

П-44.1

П-44.2

48) знакови „обавезно обилажење с десне стране” (П-45), „обавезно обилажење с леве стране” (П-45.1) и „кржни ток саобраћаја” (П-45.2), који означавају коловоз односно део коловоза којим се возила морају кретати приликом обилажења пешачких острва, острва за усмеравање саобраћаја и других објеката на коловозу, и знак „обилажење са обе стране” (П-45.3) који означава коловоз односно део коловоза којим се возила могу

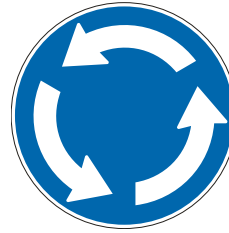
кретати приликом обилажења пешачких острва, острва за усмеравање саобраћаја и других објеката на коловозу, задржавајући исти смер кретања;

П-45

П-45.1

П-45.2

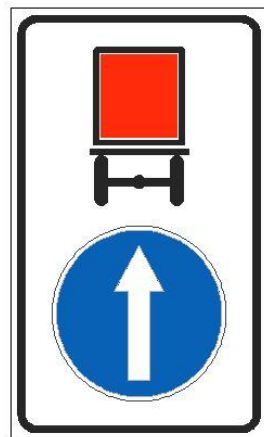
П-45.3

49) знак „обавезно полукружно окретање” (П-46), који означава место на путу или делу пута на коме се возила морају полукружно окренути;

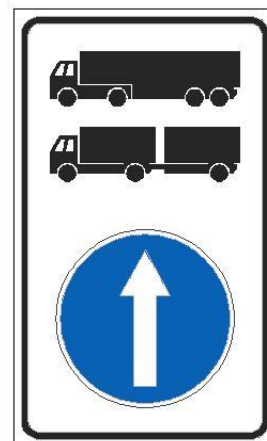

П-46

50) знак „обавезан смер кретања одређених возила”, који означава обавезан смер кретања за возила која превозе опасне терете (П-47), односно за теретна возила или скупове теретних возила (П-47.1).

П-47

П-47.1

Избор знака (обавезан смер), одговара конкретној ситуацији на путу.

Избор симбола за теретна возила или скупове теретних возила на знаку П-47.1 зависи од изабраног режима саобраћаја.

Члан 20.

Симболи на знаковима изричитих наредби П-20, П-21, П-22, П-23, П-24, П-25, П-30 и П-38 дати су као примери, а стварне вредности се уписују према околностима на путу и потребама безбедности саобраћаја.

Знакови изричитих наредби – опште карактеристике

Члан 21.

Знакови изричитих наредби имају облик круга.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) знак „уступање првенства пролаза” (П-1) има облик једнакостраничног троугла чија је једна страна постављена хоризонтално са супротним врхом окренутим наниже;
- 2) знак „обавезно заустављање” (П-2) има облик правилног осмоугаоника;
- 3) знакови „обавезан смер кретања одређених возила” (П-47) и (П-47.1) имају облик правоугаоника.

Члан 22.

Основа знакова изричитих наредби који одређују забране или ограничења је беле боје, а знакова изричитих наредби који одређују обавезе је плаве боје. Симболи и натписи на знаковима са белом основом су црне боје, а на знаковима плаве основе су беле боје.

Оквир круга знакова изричитих наредби који одређују забране или ограничења су црвене боје. Поједини знакови изричитих наредби који одређују забране или ограничења имају и косе траке црвене боје.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана:

- 1) знак „обавезно заустављање” (П-2) има основу црвене боје, а оквир и симбол „STOP” беле боје;
- 2) знак „забрана саобраћаја за возила која превозе материје које могу да изазову загађивање воде” (П-8), има симбол црвене боје, осовина са точковима је црне боје и две таласасте линије су плаве боје;
- 3) знак „забрана саобраћаја возилима која превозе експлозив или лако запаљиве материје” (П-9), има симбол црне боје са означеним црвеним светлом на врху, а знак „забрана саобраћаја возилима која превозе опасне материје” (П-9.1), има симбол црвене боје, а осовина са точковима и контуре возила су црне боје;
- 4) знак „забрана претицања за моторна возила” (П-28) и знак „забрана претицања за теретна возила” (П-29), имају и симбол црвене боје;
- 5) знак „првенство пролаза за возила из супротног смера” (П-33), има симбол црвене боје којим се означава забрањен смер кретања;
- 6) знак „забрана заустављања и паркирања” (П-34) и „знак забрана паркирања” (П-35) имају основу плаве боје;
- 7) знак „наизменично паркирање” (П-36) и знак „наизменично паркирање (П-37) имају основу плаве боје, а симбол беле боје;

- 8) знак „обавезан смер кретања одређених возила” (П-47) има основу беле боје и оквир црне боје. У горњем делу се налази симбол црвене боје (осовина са точковима и контуре возила су црне боје), а у доњем делу знак (обавезан смер);
- 9) знак „обавезан смер кретања одређених возила” (П-47.1) има основу беле боје и оквир црне боје. У горњем делу се налазе симболи црне боје, а у доњем делу знак (обавезан смер).

Члан 23.

Косе траке на знаковима изричитих наредби морају бити положене под углом од 45° у односу на хоризонталну раван.

Члан 24.

Пречник круга знакова изричитих наредби износи:

- 1) 90 cm, на аутопуту и мотопуту;
- 2) 60 cm, на осталим државним путевима, општинским путевима и главним градским саобраћајницама;
- 3) 40 cm, на осталим саобраћајницама у насељу;
- 4) 40 cm, ако се употребљавају као уметнути знакови на аутопуту и мотопуту;
- 5) 30 cm, ако се употребљавају као уметнути знакови на осталим путевима.

Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана могу се, по потреби, постављати на путевима и знакови изричитих наредби чији пречник круга износи 90cm,

Изузетно од става 1. тачка 3) овог члана могу се, по потреби, постављати на путевима и знакови изричитих наредби чији је пречник круга 60cm.

Дужина странице једнакостраничног троугла знака „уступање првенства пролаза” (П-1) износи:

- 1) 120 cm, на аутопуту и мотопуту;
- 2) 90 cm, на осталим државним путевима, општинским путевима и главним градским саобраћајницама;
- 3) 60 cm, на осталим саобраћајницама у насељу.

Дужина пречника уписаног круга за знак „обавезно заустављање” (П-2), износи:

- 1) 90 cm, на аутопуту и мотопуту;
- 2) 60 cm, на осталим путевима.

Димензије знака П-47 и П-47.1 су 90 cm x 150 cm уколико се у доњи део знака уписује круг пречника 60 cm, односно 135 cm x 225 cm уколико се у доњи део знака уписује круг пречника 90 cm.

1.3. Знакови обавештења

Члан 25.

Знакови обавештења пружају учесницима у саобраћају потребна обавештења о путу којим се крећу, називима места кроз која пут пролази и удаљености до тих места,

престанку важења знакова изричитих наредби, као и друга обавештења која им могу бити корисна.

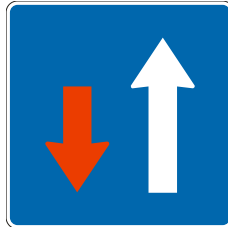
Знакови обавештења су: општи знакови обавештења, знакови за вођење саобраћаја; знакови туристичке сигнализације и знакови за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови.

1.3.1. Општи знакови обавештења

Члан 26.

Општи знакови обавештења су:

- 1) знак „првенство пролаза у односу на возила из супротног смера” (Ш-1), који обавештава возача да на уском пролазу има право првенства у односу на возила која долазе из супротног смера;

Ш-1

- 2) знакови „пут са једносмерним саобраћајем” (Ш-2) и (Ш-2.1), који обавештавају учеснике у саобраћају о једносмерном путу;

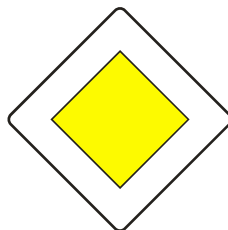

Ш-2

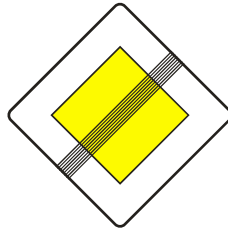
Ш-2.1

- 3) знак „пут са првенством пролаза” (Ш-3), који означава пут или део пута на коме возила имају првенство пролаза у односу на возила која се крећу путевима који се укрштају с тим путем односно делом пута;

Ш-3

- 4) знак „завршетак пута са првенством пролаза” (III-3.1), који означава место на коме се завршава пут или део пута са првенством пролаза;

III-3.1

- 5) знак „препрека за успоравање саобраћаја” (III-4) означава наилазак на место на путу где су постављени елементи за успоравање саобраћаја;

III-4

- 6) знак „прелаз бициклистичке стазе преко коловоза” (III-5) који означава место на коме се налази прелаз бициклистичке стазе преко коловоза;

III-5

- 7) знак „пешачки прелаз” (III-6), који означава место на коме се налази пешачки прелаз;

III-6

- 8) знак „пешачки прелаз и прелаз бицикличичке стазе преко коловоза” (III-7) који означава место на коме се налази пешачки прелаз и прелаз бицикличичке стазе преко коловоза;

III-7

Распоред симбола на знаку III-7 мора да одговара ситуацији на терену.

- 9) знак „подземни или надземни пешачки пролаз” (III-8), који означава место на коме се налази подземни или надземни пешачки пролаз;

III-8

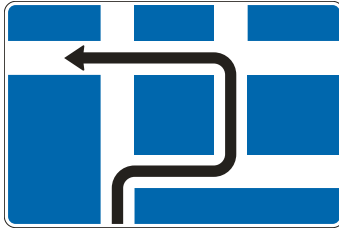
- 10) знак „слепи пут” (III-9), који означава близину и положај пута који нема излаз (слепи пут);

III-9

Положај симбола на знаку III-9 мора да одговара положају слепог пута у односу на пут на који се поставља тај знак.

- 11) знак „смер кретања возила које намерава да скрене улево на раскрсници на којој је скретање улево забрањено” (III-10), који означава пут којим се возило мора кретати ако намерава да скрене улево на следећој раскрсници на којој је скретање улево забрањено;

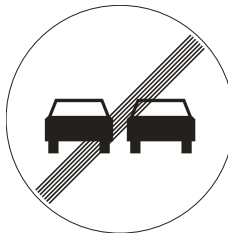
III-10

- 12) знак „близина школе” (III-11) који означава место у чијој се близини налази школа и пешачки прелаз који деца често користе;

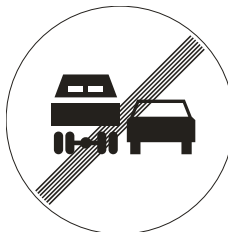
III-11

- 13) знак „престанак забране претицања за моторна возила” (III-12), који означава место одакле престаје забрана претицања за моторна возила да претичу друга моторна возила;

III-12

- 14) знак „престанак забране претицања за теретна возила” (III-13), који означава место одакле престаје забрана претицања за теретна возила чија највећа дозвољена маса прелази 3,5 t да претичу друга моторна возила;

III-13

- 15) знак „престанак ограничења брзине” (III-14), који означава место одакле престаје ограничење брзине и знак „престанак најмање дозвољене брзине” (III-15), који означава место одакле престаје обавеза кретања најмање прописаном брзином;

III-14

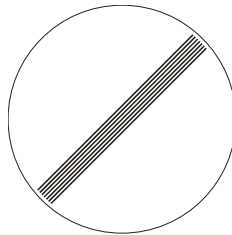
III-15

- 16) знак „престанак забране давања звучних знакова” (III-16), који означава место одакле престаје забрана давања звучних знакова;

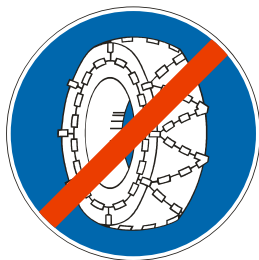
III-16

- 17) знак „престанак свих забрана” (III-17), који означава место на путу одакле престају да важе све забране и обавезе које су пре тог места успостављене саобраћајним знаковима постављеним на том путу;

III-17

- 18) знак „престанак обавезе ношења ланаца за снег” (III-18), знак „завршетак бициклическе стазе” (III-19), знак „завршетак пешачке стазе” (III-20), знак „завршетак спојене бициклическе и пешачке стазе” (III-21) и знак „завршетак стазе за јахаче” (III-22) који означавају места на путу одакле престају да важе одговарајуће забране и обавезе које су пре тог места успостављене саобраћајним знаковима постављеним на том путу;

III-18

III-19

III-20

III-21

III-22

- 19) знак „назив насељеног места” (III-23), који означава границу територије од које почиње насељено место кроз које пролази пут и чији назив је наведен на саобраћајном знаку;

III-23

- 20) знак „завршетак насељеног места” (III-23.1), који означава границу територије од које се завршава насељено место чији назив је наведен на саобраћајном знаку;

III-23.1

- 21) знак „насеље” (III-24), који означава место од кога почиње насеље и од кога се примењују прописи о саобраћају у насељу;

III-24

- 22) знак „завршетак насеља” (III-24.1), који означава место на коме се завршава насеље и од кога престају да важе прописи о саобраћају у насељу;

III-24.1

- 23) знак „зона забране паркирања” (III-25), који означава почетак зоне у којој је забрањено паркирање;

III-25

- 24) знак „завршетак зоне забране паркирања” (III-25.1), који означава завршетак зоне забране паркирања;

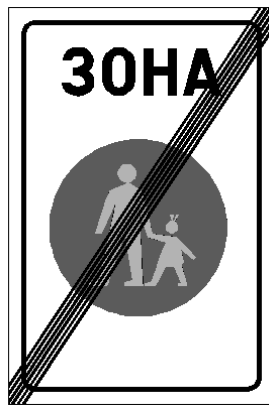
III-25.1

- 25) знак „пешачка зона” (III-26) који означава почетак зоне намењене искључиво за кретање пешака;

III-26

- 26) знак „завршетак пешачке зоне” (III-26.1), који означава завршетак зоне намењене кретању пешака;

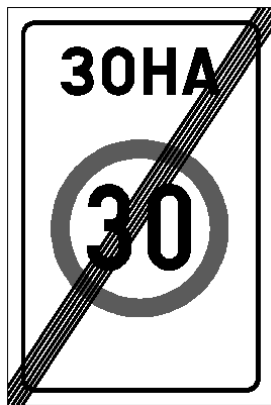
III-26.1

- 27) знак „зона 30” (III-27) који означава зону у којој је брзина кретања возила ограничена до 30 km/h;

III-27

- 28) знак „завршетак зоне 30” (III-27.1) означава завршетак зоне у којој је ограничена брзина кретања возила до 30 km/h;

III-27.1

29) знак „зона школе” (III-28) који означава место од којег почиње зона школе;

III-28

30) знак „завршетак зоне школе” (III-28.1) који означава завршетак зоне школе;

III-28.1

31) знак „зона успореног саобраћаја” (III-29), који означава место од којег почиње зона успореног саобраћаја;

III-29

- 32) знак „завршетак зоне успореног саобраћаја” (III-29.1), који означава место где се завршава зона успореног саобраћаја;

III-29.1

- 33) знак „паркиралиште” (III-30), који означава паркиралиште;

III-30

На знаку III-30 или на допунској табли може се поставити са одговарајућим симболима или натписима означити: начин паркирања, смер у коме се налази паркиралиште, удаљеност паркиралишта, категорије возила којима је паркиралиште намењено, као и евентуално временско ограничење паркирања.

- 34) знак „паркинг гаража” (III-31) који означава гаражу са паркинг местима;

III-31

- 35) знак „временски ограничено паркирање” (III-32), који означава паркиралиште на коме је паркирање возила временски ограничено;

III-32

- 36) знак „паркирај и вози се” (III-33), који означава паркиралиште где возило може да се паркира и да се путовање настави неким другим транспортним средством, које може бити приказано симболом;

III-33

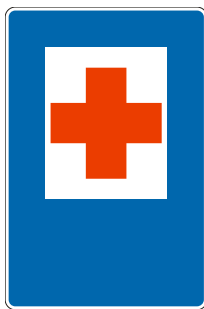
- 37) знак „болница” (III-34), који означава близину болнице и даје обавештење возачу да својим возилом не ствара сувишну буку;

III-34

Уколико удаљеност до објекта није исписана на самом знаку обавезно је постављање одговарајуће допунске табле.

- 38) знак „станица за прву помоћ” (III-35), који означава близину места или места на коме се налази станица за прву помоћ;

III-35

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима. Уколико удаљеност до објекта није исписана на самом знаку обавезно је постављање одговарајуће допунске табле.

- 39) знак „радионица за оправку возила” (III-36), који означава близину места на коме се налази радионица за оправку возила;

III-36

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 40) знак „телефон” (III-37), који означава близину места или места на коме се налази телефонска говорница;

III-37

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима. Уколико удаљеност до објекта није исписана на самом знаку обавезно је постављање одговарајуће допунске табле.

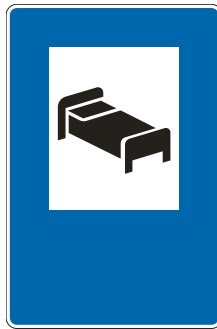
- 41) знак „бензинска станица” (Ш-38), који означава близину места или место на коме се налази бензинска станица;

Ш-38

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима и обавештење о врсти горива које се може наћи на станици.

- 42) знак „хотел или мотел” (Ш-39), који означава близину места или место на коме се налази хотел односно мотел;

Ш-39

На делу знака Ш-39 испод белог поља може се уписати „хотел” или „мотел”, зависно од врсте угоститељског објекта који се означава.

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 43) знак „ресторан” (Ш-40), који означава близину места или место на коме се налази ресторан;

Ш-40

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 44) знак „кафана” (Ш-41), који означава близину места или место на коме се налази кафана;

Ш-41

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 45) знак „терен уређен за излетнике” (Ш-42), који означава близину места или место на коме се налази терен уређен за излетнике;

Ш-42

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 46) знак „терен за камповање под шаторима” (Ш-43), који означава близину терена или терен уређен за камповање под шаторима;

Ш-43

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 47) знак „терен за камповање у приколицама” (Ш-44), који означава близину терена или терен за боравак у приколицама;

Ш-44

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 48) знак „терен за камповање под шаторима и у приколицама” (Ш-45), који означава близину терена или терен за камповање под шаторима и у приколицама;

Ш-45

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

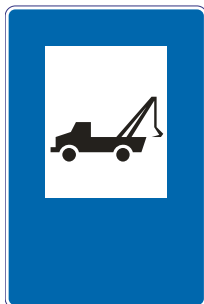
- 49) знак „планинарски дом” (Ш-46), који означава близину места или места на коме се налази планинарски дом;

III-46

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 50) знак „возило за помоћ на путу” (III-47), који означава близину места или место у коме се налази служба за пружање помоћи у случају квара на возилу;

III-47

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

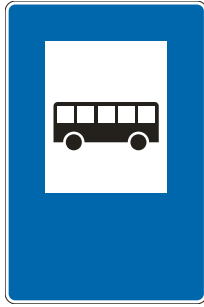
- 51) знак „ватрогасна служба” (III-48), који означава близину места или место у коме се налази служба за гашење пожара;

III-48

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 52) знак „аутобуско стајалиште” (III-49), који означава место на коме се налази аутобуско стајалиште;

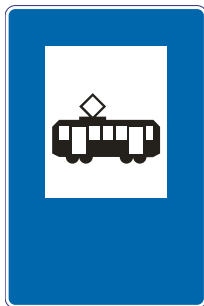
III-49

- 53) знак „такси стајалиште” (III-49.1), који означава место на коме се налази такси стајалиште;

III-49.1

- 54) знак „трамвајска станица” (III-50), који означава место на коме се налази трамвајска станица;

III-50

- 55) знак „аеродром” (III-51), који означава близину аеродрома или место аеродрома;

III-51

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 56) знак „лука или пристаниште” (III-52), који означава близину луке, пристаништа, трајекта или место у коме се налази лука, пристаниште или трајект;

III-52

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 57) знак „информација” (III-53), који означава близину места или место у коме се могу добити туристичке информације;

III-53

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место, простор или служба на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

- 58) знак „тоалет” (III-54), који означава близину места где се налази тоалет;

III-54

На знаку или допунској табли може се симболима или натписима означити смер у коме се налази место на које се знак односи, као и удаљеност у метрима.

59) знак „радио станица” (III-55), који означава фреквенцију радио станице на којој се могу чути информације о стању на путевима и туристичке информације;

III-55

На знаку се уписује назив радио станице и њена фреквенција.

60) знак „област водозахвата” (III-56), који означава деоницу пута која је у области санитарне заштите водозахвата;

III-56

61) знак „проходност пута” (III-57), који означава да је пут односно прелаз преко планинског врха отворен или затворен;

III-57

Ако је пролаз отворен поље 1 је зелене боје и има натпис „отворен”, односно ако је пролаз затворен поље 1 је црвене боје и има натпис „затворен”.

Ако је пролаз затворен, на пољу 2 се исписује назив места до ког је пут отворен, а ако је пролаз отворен, поље 3 садржи симбол зимски пнеуматик са ланцима за снег или симбол зимски пнеуматик у зависности од стања пута.

Поља 2 и 3 имају основу беле боје. Натписи на пољу 1 су беле боје, а на пољу 2 црне боје. Симболи на пољу 3 су црне боје. Поља 1, 2 и 3 су изменљивог карактера у складу са ситуацијом на путу.

62) знак „планински превој” (III-58), који означава планински превој са надморском висином;

III-58

63) знак „број серпентине” (III-59), који означава број серпентине са надморском висином;

III-59

64) знак „путни објекат” (III-60), који означава назив путног објекта од посебног значаја (тунел, мост, вијадукт и сл.);

III-60

Избор симбола на знаку зависи од путног објекта који се обележава.

65) знак „река” (III-61), који означава назив реке преко које пут прелази;

III-61

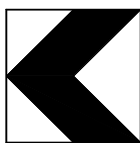
66) знак „табла за означавање назива улица” (III-62), који означава назив улице;

III-62

Знак III-62 (табла за означавање назива улица) може имати и кућне бројеве блока на који се односи.

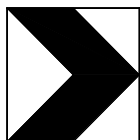
67) знак „табла за усмеравање” (III-63), (III-63.1), (III-64) и (III-64.1), који означава место где се налази на оштру кривину;

III-63

III-63.1

III-64

III-64.1

68) знак „станица полиције” (III-65), који означава близину места или места на коме се налази станица полиције;

III-65

На знаку или допунској табли може се означити смер кретања којим се упућује на место на које се знак односи.

- 69) знак „контрола брзине кретања” (III-66) означава почетак деонице на којој се често врши контрола брзине кретања возила;

III-66

- 70) знак „брзина која се препоручује” (III-67), који означава пут односно део пута на коме се даје препорука брзине возила (km/h) која је означена на знаку;

III-67

- 71) знак „престанак брзине која се препоручује” (III-67.1), који означава пут односно део пута на коме престаје препорука брзине возила (km/h) која је означена на знаку;

III-67.1

- 72) знак „аутопут” (III-68), који означава место одакле почиње аутопут;

III-68

73) знак „завршетак аутопута” (III-68.1), који означава место на коме се завршава аутопут;

III-68.1

74) знак „мотопут” (III-69), који означава место одакле почиње мотопут;

III-69

75) знак „завршетак мотопута” (III-69.1), који означава место на коме се завршава мотопут;

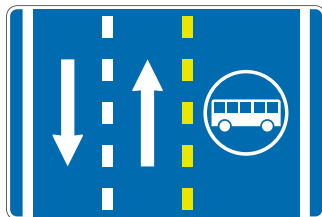
III-69.1

- 76) знак „наизменично укључивање возила” (III-70), који означава место где се због завршавања саобраћајне траке, сужења коловоза и смањења броја саобраћајних трака, возила наизменично укључују у једну саобраћајну траку;

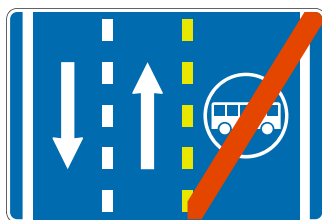
III-70

- 77) знак „саобраћајна трака за возила јавног превоза путника” (III-71), која означава саобраћајну траку која је намењена само за кретање возила јавног превоза путника. Ако је саобраћајна трака намењена само за кретање возила јавног превоза путника у одређеном периоду у току дана уз саобраћајни знак се поставља допунска табла IV-4;

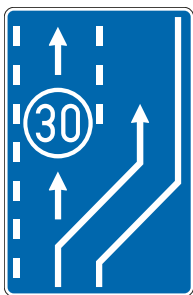
III-71

- 78) знак „завршетак саобраћајне траке за возила јавног превоза путника” (III-71.1), који означава место на коме се завршава саобраћајна трака намењена само за кретање возила јавног превоза путника;

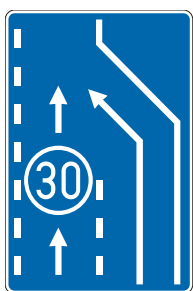
III-71.1

- 79) знак „саобраћајна трака за спора возила” (III-72), који означава почетак саобраћајне траке којом се морају кретати возила која се крећу брзином мањом од брзине означене на знаку;

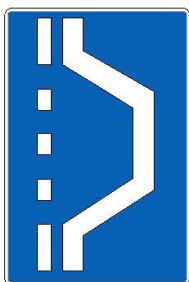
III-72

- 80) знак „завршетак саобраћајне траке за спора возила” (III-72.1), који означава место на коме се завршава трака којом се морају кретати возила која се креће брзином мањом од брзине означене на знаку;

III-72.1

- 81) знак „место за заустављање возила” (III-73), означава део пута на коме се возила заустављају из непредвидивих разлога, знак „место за заустављање возила са „SOS” телефоном” (III-73.1), означава део пута опремљен „SOS” телефоном на коме се возила заустављају из непредвидивих разлога;

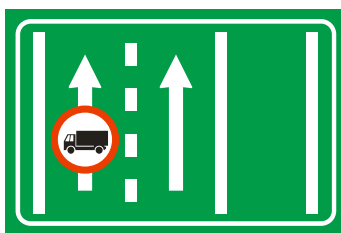

III-73

III-73.1

- 82) знак „начин коришћења саобраћајне траке” (III-74) који означава да одређена саобраћајна трака није намењена за кретање појединих врста возила чији је симбол приказан на знаку;

III-74

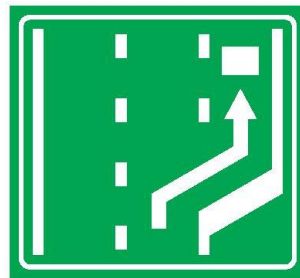
Број саобраћајних трака на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

- 83) знак „предзнак за отварање саобраћајне траке на аутопуту” (III-75) који означава приближавање месту на аутопуту где се отвара саобраћајна трака за спора возила или посебну намену;

III-75

- 84) знак „отварање саобраћајне траке на аутопуту” (III-75.1) који означава место на аутопуту где се отвара саобраћајна трака за спора возила или посебну намену;

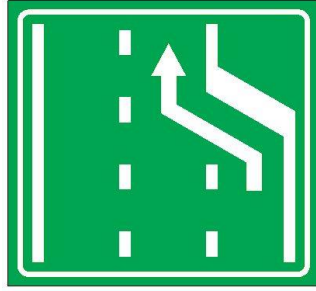
III-75.1

- 85) знак „предзнак за затварање саобраћајне траке на аутопуту” (III-76) који означава приближавање месту на аутопуту где се затвара саобраћајна трака за спора возила;

III-76

- 86) знак „затварање саобраћајне траке на аутопуту” (III-76.1) који означава место на аутопуту где се затвара саобраћајна трака за спора возила;

III-76.1

- 87) знак „предзнак за затварање зауставне траке на аутопуту” (III-77) који означава приближавање месту на аутопуту где се затвара зауставна трака због сужења попречног профила пута;

III-77

- 88) знак „затварање зауставне траке на аутопуту” (III-77.1) који означава место на аутопуту где се затвара зауставна трака на аутопуту због сужења попречног профила;

III-77.1

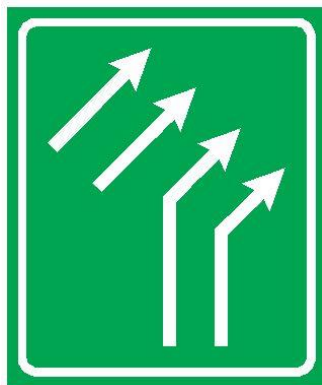
- 89) знак „предзнак за спајање два аутопута” (III-78) означава приближавање месту на коме се аутопут спаја са другим аутопутем;

III-78

Број и положај стрелица на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

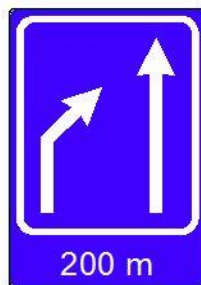
- 90) знак „спајање два аутопута” (III-78.1) означава место на коме се аутопут спаја са другим аутопутем;

III-78.1

Број и положај стрелица на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

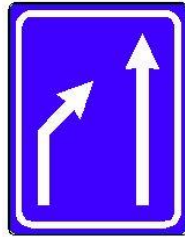
- 91) знак „предзнак за затварање саобраћајне траке” (III-79) означава удаљеност до места на коме се затвара једна саобраћајна трака;

III-79

Број и положај стрелица на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

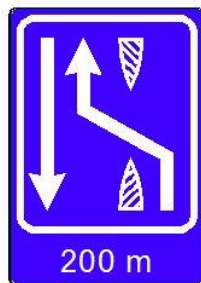
- 92) знак „затварање саобраћајне траке” (Ш-79.1) означава место где почиње затварање једне саобраћајне траке намењене за кретање у истом смеру;

Ш-79.1

Број и положај стрелица на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

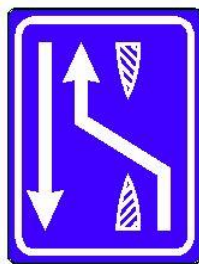
- 93) знак „предзнак за преусмеравање саобраћаја на путу са физички раздвојеним коловозима” (Ш-80) означава близину места где се двосмерни саобраћај са физички раздвојеним коловозним тракама преусмерава на део пута на коме су коловозне траке одвојене само ознакама на коловозу;

Ш-80

Број и положај стрелица на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

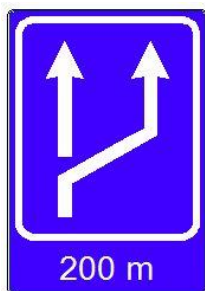
- 94) знак „знак за преусмеравање саобраћаја на путу са физички раздвојеним коловозима” (Ш-80.1) означава место где се двосмерни саобраћај са физички раздвојеним коловозним тракама преусмерава на део пута на коме су коловозне траке одвојене само ознакама на коловозу;

Ш-80.1

Број и положај стрелица на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

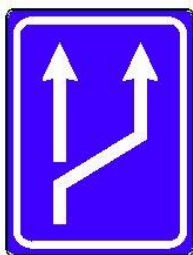
- 95) знак „предзнак за отварање саобраћајне траке” (Ш-81) означава удаљеност до места на коме се отвара саобраћајна трака;

III-81

Број и положај стрелица на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

- 96) знак „отварање саобраћајне траке” (III-81.1) означава место где почиње отварање саобраћајне траке намењене за кретање возила у истом смеру;

III-81.1

Број и положај стрелица на знаку мора да одговара ситуацији на терену.

- 97) знак „табла за означавање излаза са бројем петље” (III-82), који означава место изласка са аутопута и број излазне петље и знак “табла за означавање излаза” (III-82.1), који означава место изласка са аутопута;

III-82

III-82.1

- 98) знак „излаз са аутопута” (III-83), који означава удаљеност до почетка саобраћајне траке за излаз са аутопута;

III-83

- 99) знакови „табла за означавање врха разделног острва“ (Ш-84) и (Ш-84.1), постављају се на врху разделног острва и упозоравају возаче да наилазе на разделно острво;

Ш-84

Ш-84.1

Табла има наизменично црна и жута поља. На истом стубу носачу изнад табле (Ш-84) може се поставити један од знакова П-45 или П-45.1, а изнад табле (Ш-84.1) се може поставити знак П-45.3.

- 100) знак „опасна деоница пута“ (Ш-85), који означава наилазак на посебно опасну деоницу пута;

Ш-85

На знаку се исписује текст „ОПАСНОСТ“ или текст „ПАЗИ ДЕЦА“ и највише два саобраћајна знака из групе знакова опасности која одређују природу опасности. Знак се увек поставља са обе стране пута у смеру кретања.

- 101) знак „погрешан смер“ (Ш-86) означава последње упозорење возачу да се налази на делу пута који је намењен кретању возила у супротном смеру;

III-86

102) знакови „удаљеност излаза у случају опасности” (III-87) и (III-87.1) који означавају смер у коме се налази излаз за случај опасности и удаљеност до њега;

III-87

III-87.1

103) знакови „излаз у случају опасности” (III-88) и (III-88.1) који означавају излаз за пешаке у случају опасности;

III-88

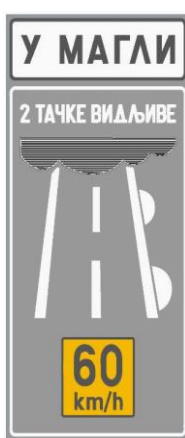

III-88.1

104) знак „магла на путу” (III-89), (III-89.1), (III-89.2), означава почетак деонице пута са појавом магле и даје препоруке возачу да вози безбедном брзином у датим условима;

III-89

III-89.1

III-89.2

Постављање овог знака на путу, обавезно прати означавање тачака на путу.

105) знак „одмориште” (III-90), који означава наилазак на одмориште на путу чији се садржај означава пиктограмима;

III-90

106) знак „излазак на одмориште” (III-90.1), који означава место изласка са пута до одморишта. На знаку, уколико је потребно, може да се упише удаљеност до следећег таквог објекта;

III-90.1

107) знак „наплата путарине” (III-91) означава наилазак на објекат за наплату путарине;

III-91

На знаку се може уписати текст „путарина” највише на три страна језика, ако се поставља поред пута.

108) знак „електронска наплата путарине” (III-92) означава саобраћајну траку намењену за кретање возила у којој се наплата путарине врши електронским путем;

III-92

109) знак „наилазак на место наплате путарине” (III-93) означава близину места где се наплата путарине врши и електронским путем и ручно;

III-93

110) знак „ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији” (III-94), који означава опште ограничење највеће дозвољене брзине кретања возила према типу пута и обавези употребе светала на територији Републике Србије;

III-94

111) знак „број међународног пута” (III-95) означава број међународног пута, знак „број аутопута” (III-96) означава број државног пута IA реда и знак „број пута” (III-97) означава број осталих државних путева;

III-95

III-96

III-97

112) знак „километража пута” (III-98) означава стационажу пута и знак „број пута, број деонице пута и километража” (III-99), означава број пута, број деонице и стационажу пута;

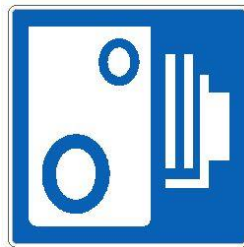

III-98

III-99

113) знак „снимање саобраћаја” (III-100) означава место на деоници пута од којег почиње снимање саобраћаја техничким уређајима који су фиксни (непокретни) на путу;

III-100

114) знак „завршетак снимања саобраћаја” (III-100.1) означава место на путу од којег престаје снимање саобраћаја техничким уређајима који су фиксни (непокретни) на путу;

III-100.1

1.3.2. Знакови обавештења за вођење саобраћаја

Члан 27.

Знакови обавештења за вођење саобраћаја су:

115) знак „раскрсница” (III-201) и “кружна раскрсница” (III-202), који означавају међусобни положај и правце путева и називе места до којих воде путеви који се укрштају;

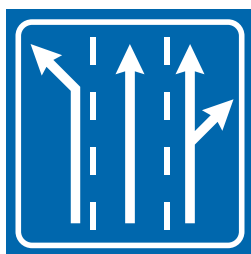
III-201

III-202

На знаковима може бити уписана удаљеност до раскрснице на коју се знак односи, испод долазеће стрелице.

116) знак „престројавање возила” (III-203), који означава претходно обавештење возачу ради престројавања на раскрсници на путевима са више саобраћајних трака;

III-203

117) знак „престројавање возила са називима насељених места” (III-204), који означава претходно обавештење возачу ради престројавања на раскрсници на путевима са више саобраћајних трака;

III-204

Симболи на знаку III-204 треба да одговарају стварном стању броја саобраћајних трака и начину престројавања на њима. На знаку морају бити исписани називи одредишта.

118) знак „стрелести путоказ” (III-205), који означава правац пута до одредишта или карактеристичног објекта;

III-205

119) знак „путоказна табла” (III-206), који означава правац пута до одредишта исписаног на знаку;

III-206

120) знак „назив петље” (III-207) и (III-207.1), који обавештава о називу петље на коју се наилази;

III-207

III-207.1

Знак III-207 поставља се на укрштању аутопута са путем нижег ранга, а знак III-207.1 поставља се на укрштању два аутопута.

121) знак „претпутоказна табла за излаз” (III-208), који на аутопуту и раскрсницама у више нивоа означава положај путних праваца до насељених места исписаних на њему;

III-208

122)знак „претпутоказна табла за раздвајање два аутопута” (Ш-209), који на раскрсницама у више нивоа на аутопуту означава положај праваца два аутопута;

Ш-209

123)знак „претпутоказ за излаз” (Ш-210), који на аутопуту и путу са раскрсницама у више нивоа означава правац кретања до насељених места исписаних на знаку;

Ш-210

124)знак „претпутоказ за раздвајање два аутопута” (Ш-211), који на раскрсницама у више нивоа на аутопуту означава положај праваца два аутопута;

Ш-211

125)знак „путоказ за излаз” (Ш-212), (Ш-213) и (Ш-214), који на аутопуту и путу са раскрсницама у више нивоа означава правац кретања до насељених места исписаних на знаковима;

III-212

III-213

III-214

Знакови III-212 и III-213 постављају се изнад коловоза, а знак III-214 на банкени.

126) знак „путоказ за престојавање за кретање до одређеног места” (III-215), (III-216) и (III-217) који обавештава возаче о коришћењу саобраћајне траке за кретање до насељеног места исписаног на знаку;

III-215

III-216

III-217

127) знак „потврда правца” (III-218), који означава потврду правца кретања после проласка раскрснице;

III-218

Члан 28.

Знаковима обавештења за вођење саобраћаја учесници у саобраћају се обавештавају о смеровима кретања односно смеровима кретања по саобраћајним тракама до одређених места.

Члан 29.

Знаковима обавештења за вођење саобраћаја учесницима у саобраћају дају се:

- 1) претходна обавештења о смеру кретања (први степен обавештења);
- 2) обавештења о престојавању (други степен обавештења);

3) обавештења о скретању (трећи степен обавештења);

4) обавештења о потврди смера кретања (четврти степен обавештења).

Број и начин обавештења који се дају учесницима у саобраћају зависи од категорије пута.

Члан 30.

На аутопутевима, учесницима у саобраћају дају се сви степени обавештења из члана 29. овог правилника.

На путевима ван насеља, учесницима у саобраћају дају се најмање први и трећи степен обавештења из члана 29. овог правилника.

На путевима у насељу, учесницима у саобраћају дају се најмање трећи степен обавештења из члана 29. овог правилника.

Члан 31.

Висина слова на знаковима обавештења за вођење саобраћаја мора бити у складу са одговарајућим српским стандардима.

Члан 32.

На знаковима обавештења за вођење саобраћаја користе се одредишта које се налазе на територији Републике Србије, као и одредишта из суседних држава до којих пут води.

Члан 33.

На знаковима обавештења за вођење саобраћаја може да се упише број пута, број аутопута и број међународног пута.

Ако није могуће да број пута буде уписан на знаку, може да се дода изван знака као самосталан знак, и то: изнад знака за одредиште у смеру право, односно са оне стране знака у висини натписа, за одредиште на које упућује.

Члан 34.

На знаковима обавештења за вођење саобраћаја на аутопуту и мотопуту могу се уписивати симболи за: аеродром, железничку или аутобуску станицу, робни терминал.

На знаковима обавештења за вођење саобраћаја на аутопуту и мотопуту не може се уписивати удаљеност до одредишта, осим на знаку “потврда правца“ (Ш-218).

Члан 35.

Боја основе знакова за вођење саобраћаја је:

- 1) зелене боје за знакове на аутопуту;
- 2) плаве боје за знакове на мотопуту;

- 3) жуте боје за знакове на осталим путевима;
- 4) беле боје за знакове чије је одредиште одређени објекат, садржај или део насеља.

1.3.3. Знакови обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу

Члан 36.

Знакови обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу су:

- 128) знак „предзнак за обилазак” (Ш-301), који означава смер и ток преусмереног саобраћаја када је због радова на путу, привремених препрека или оштећења коловоза пут затворен. Код дужег преусмеравања доњи део знака може да садржи натпис „ОБИЛАЗАК” и дужину изражену у километрима;

Ш-301

- 129) знакови „обилазак” за кретање лево или десно (Ш-302) и за кретање право (Ш-302.1) који служе за усмеравање возила на обилазни пут;

Ш-302

Ш-302.1

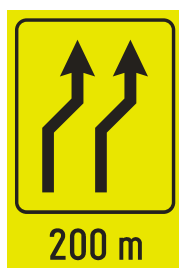
На знаку се у случају преусмеравања међународних саобраћајних токова може испод ћириличног натписа исписати и натпис „BYPASS”.

- 130) знак „предзнак за непосредно регулисање саобраћаја на месту на коме се изводе радови” (Ш-303), који возаче обавештава о близини места на коме је, због радова на путу, привремених препрека или оштећења коловоза, уведено наизменичано пропуштање возила, које непосредно регулишу овлашћена лица;

III-303

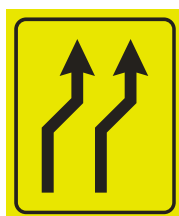
131) знак „близина места скретања саобраћаја из једне коловозне траке у другу” (III-304), који означава близину места где се врши скретање саобраћајних трака, при чему број саобраћајних трака остаје исти;

III-304

Положај и број стрелица на знаку мора да одговара стању на терену.

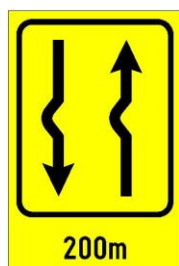
132) знак „место скретања саобраћаја из једне коловозне траке у другу” (III-304.1), који означава место где се врши скретање саобраћајних трака, при чему број саобраћајних трака остаје исти;

III-304.1

Положај и број стрелица на знаку мора да одговара стању на терену.

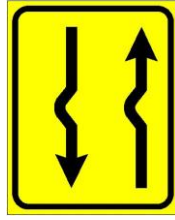
133) знак „предзнак девијација на путу” (III-305) означава приближавање месту на коме постоји девијација пута;

III-305

Положај и број стрелица на знаку мора да одговара стању на терену.

134) знак „девијација на путу” (Ш-305.1) који означава место девијација на путу;

Ш-305.1

Положај и број стрелица на знаку мора да одговара стању на терену.

Члан 37.

За обележавање препрека на путу и места на којима се изводе радови на путу (у даљем тексту: зона радова) могу се користити са основном знака жуте боје, знакови опасности и знакови изричитих наредби.

Изузетно од става 1. овога члана одступају следећи знакови изричитих наредби: П-2, П-4, П-34, П-35, П-36, П-37, П-43, П-44, П-45 и П-46.

У зони радова се могу користити следећи знакови обавештења: Ш-1, Ш-5, Ш-10 и Ш-30.

У зони радова се могу користити са основном жуте боје и симболима црне боје следећи знакови обавештења: Ш-17, Ш-74, Ш-79, Ш-79.1, Ш-80, Ш-80.1, Ш-81 и Ш-81.1.

1.3.4. Знакови обавештења који се односе на туристичку сигнализацију

Члан 38.

Туристичка сигнализација се користи за обавештавање и упућивање корисника до културних, историјских, природних и других туристичких одређишта.

Симболи на знаковима туристичке сигнализације су црне боје на белој основи и не могу бити у форми фотографије.

Члан 39.

Знакови обавештења који се односе на туристичку сигнализацију су:

- 1) знак „туристичка информациона табла“ (Ш-401) који се користи за обавештавање о културним, историјским, природним и другим туристичким одређиштима;

III-401

- 2) знак „туристички стрелasti путоказ“ (III-402) и „туристичка путоказна табла“ (III-402.1) који се користе за усмеравање према културним, историјским, природним и туристичким одредиштима;

III-402

III-402.1

- 3) знак „туристичка табла за означавање туристичког одредишта“ (III-403) који се користи за означавање културног, историјског, природног и другог туристичког одредишта;

III-403

- 4) знак „туристичка табла за израз добродошлице“ (III-404) који се користи за означавање територије државе, покрајине, округа, града или општине;

III-404

На знаку се за напуштање територије државе, покрајине, округа, града или општине може исписати уместо текста добродошли, текст довиђења.

- 5) знак „путоказ за јавне објекте” (III-405) који се користи за усмеравање према значајним јавним објектима, спортско-рекреационим центрима и сличним туристичким одредиштима у насељеним местима;

III-405

Члан 40.

Туристичка сигнализација се не поставља на аутопутевима и мотопутевима.

Изузетно од става 1. овог члана могу се обележити: културна, историјска, природна или друга туристичка одредишта од изузетног значаја за развој туризма у Републици Србији.

Знакови обавештења – опште карактеристике

Члан 41.

Знакови обавештења имају облик квадрата, правоугаоника или круга.

Изузетно од става 1. овог члана одступа знак „стреласти путоказ” (III-205), знак „обилазак” (III-302) и знак „туристички стреласти путоказ” (III-402).

Члан 42.

Основа знакова обавештења је:

- 1) плаве или зелене боје са симболима и натписима беле или црне боје;
- 2) жуте боје са симболима и натписима црне боје;
- 3) беле боје са симболима и натписима црне боје;
- 4) браон боје са натписима беле боје и симболима црне боје на белој основи за знакове туристичке сигнализације за туристичка одредишта од изузетног значаја.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана:

- 1) знак III-23 (назив насељеног места), знак III-23.1 (завршетак насељеног места), знак III-201 (раскрсница), знак III-202 (кружна раскрсница), знак III-204 (престројавање возила са називима насељених места), знак III-208 (претпутоказна табла за излаз), знак III-215, III-216, III-217 (путоказ за престројавање за кретање до одређеног места) и знак III-218 (потврда правца) имају боју основе знака према категорији пута на којем се постављају;

- 2) знак III-95 (број међународног пута), знак III-96 (број аутопута), знак III-97 (број пута), знак III-205 (стреласти путоказ), знак III-206 (путоказна табла), знак III-210 (претпутоказ за излаз), знак III-212, III-213 и III-214 (путоказ за излаз), имају боју основе знака према категорији пута на којем се одредиште налази;
- 3) знак III-25 (зона забране паркирања), знак III-26 (пешачка зона), знак III-27 (зона 30) и знак III-28 (зона школе) имају одговарајући знак уцртан на основи;
- 4) знакови III-25.1 (завршетак зоне забране паркирања), III-26.1 (завршетак пешачке зоне), III-27.1 (завршетак зоне 30), III-28.1 (завршетак зоне школе), имају уцртан одговарајући знак који је црно-беле боје и косе црте црне боје.
- 5) знакови III-15 (престанак најмање дозвољене брзине), III-18 (престанак обавезе ношења ланаца за снег), III-19 (завршетак бицикличке стазе), III-20 (завршетак пешачке стазе); III-21 (завршетак спојене бицикличке и пешачке стазе), III-22 (завршетак стазе за јахаче), III-23.1 (завршетак насељеног места), III-24.1 (завршетак насеља), III-29.1 (завршетак зоне успореног саобраћаја), III-67.1 (престанак брзине која се препоручује), III-68.1 (завршетак аутопута), III-69.1 (завршетак мотопута) и III-71.1 (завршетак саобраћајне траке за возила јавног превоза путника) имају косу траку црвене боје;
- 6) знакови III-3.1 (завршетак пута са првенством пролаза), III-12 (престанак забране претицања за моторна возила), III-13 (престанак забране претицања за теретна возила), III-14 (престанак ограничења брзине), III-16 (престанак забране давања звучних знакова), III-17 (престанак свих забрана), III-25.1 (завршетак зоне забране паркирања), III-26.1 (завршетак пешачке зоне), III-27.1 (завршетак зоне 30) и III-28.1 (завршетак зоне школе) имају косе црте црне боје;
- 7) знак III-1 (првенство пролаза у односу на возила из супротног смера) има симбол две стрелице, мања стрелица је црвене боје, а већа беле боје;
- 8) знак III-3 (пут са првенством пролаза) и знак III-3.1 (завршетак пута са првенством пролаза) имају унутрашњи квадрат жуте боје, а појас између унутрашњег квадрата и спољне ивице знака беле боје;
- 9) знак III-9 (слепи пут) има правоугаоник црвене боје на крају крака који приказује слепи пут;
- 10) знак III-11 (близина школе) има основу знака жуто-зелене боје са флуоресцентним својством, а симбол и оквир знака су црне боје;
- 11) знак III-35 (станица за прву помоћ) има симбол црвене боје;
- 12) знак III-56 (област водозавхвата) има симбол цистерне црвене боје, осовина са точковима је црне боје, а две таласасте линије су плаве боје;
- 13) на знаку III-57 (проходност пута) ако је пролаз отворен поље 1 је зелене боје и има натпис „отворен”, а ако је пролаз затворен поље 1 је црвене боје и има натпис „затворен”. Поља 2 и 3 имају основу беле боје. Натписи на пољу 1 су беле боје, а на пољу 2 и 3 црне боје. симболи на пољу 3 су црне боје;
- 14) на знаковима III-71 (саобраћајна трака за возила јавног превоза путника) и III-71.1 (завршетак саобраћајне траке за возила јавног превоза путника) испрекидана линија хоризонталне сигнализације која је уз саобраћајну траку којом саобраћају возила јавног превоза путника је жуте боје;
- 15) на знаку III-73.1 (место за заустављање возила са SOS телефоном) правоугаоник у који је уписан натпис „SOS” белим словима је црвене боје;

- 16) знак III-74 (начин коришћења саобраћајне траке) има основу знака зелене боје када се поставља на аутопуту и плаве боје када се поставља на свим осталим путевима и садржи и уцртан знак;
- 17) знакови III-75 (предзнак за отварање саобраћајне траке на аутопуту) и III-75.1 (отварање саобраћајне траке на аутопуту) могу имати уметнут симбол за посебну намену саобраћајне траке;
- 18) знак III-82 (табла за означавање излаза са аутопута) и знак III-82.1 (табла за означавање излаза) увек имају основу плаве боје;
- 19) знак III-85 (опасна деоница пута) има основу знака флуоросцентне жуто зелене боје са натписом црне боје и уписаним знаковима опасности;
- 20) знак III-86 (погрешан смер) има основу знака флуоросцентне жуто зелене боје са натписом и симболом црне боје и уписаним знаком (II-4);
- 21) знакови III-89, III-89.1 и III-89.2 (магла на путу) има основу знака сиве боје са симболима беле боје и уметнутим флуоросцентним пољем жуте боје;
- 22) знак III-90 (одмориште) и знак III-90.1 (излазак на одмориште) имају основу плаве боје са натписима беле боје и симболима црне боје на белој уметнутој основи;
- 23) знак III-92 (електронска наплата путарине) има основу знака беле боје и симбол чија је основа жуте боје а натпис „ENP” плаве боје;
- 24) знак III-93 (наилазак на место наплате путарине) има основу знака беле боје, уметнута поља у облику правоугаоника која су жуте боје, на којима су приказани симболи „ENP” плаве боје и силуета човека црне боје. Натписи су црне боје;
- 25) знак III-94 (ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији) има уцртане одговарајуће знакове на основи плаве боје и уметнутим пољима беле боје;
- 26) знак III-99 (број пута, број деонице пута и километража) има основу беле боје, натписе црне боје и уметнут један од знакова III-95 (број међународног пута), III-96 (број аутопута) или III-97 (број пута) у одговарајућој боји;
- 27) знакови III-201 (раскрсница) и III-202 (кружна раскрсница), на линији праваца, могу имати уцртане саобраћајне знакове;
- 28) знакови III-74 (начин коришћења саобраћајне траке) и III-301 (предзнак за обилазак), могу имати уцртане саобраћајне знакове.

Члан 43.

Пречник круга знакова обавештења износи:

- 1) 90 cm на аутопуту и мотопуту;
- 2) 60 cm на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама;
- 3) 40 cm на осталим саобраћајницама у насељу;
- 4) 30 cm ако се употребљавају као уметнути знакови, а 40 cm као уметнути знакови на аутопуту и мотопуту.

Страница квадрата знакова обавештења износи:

- 1) 90 cm на аутопутевима и мотопутевима;
- 2) 60 cm на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама;
- 3) 40 cm на осталим саобраћајницама у насељу;
- 4) 30 cm ако се употребљавају као уметнути знакови, а 40 cm као уметнути знакови на аутопуту и мотопуту.

Димензија правоугаоника знакова обавештења износи:

- 1) 90 cm x 135 cm на аутопуту и мотопуту;
- 2) 60 cm x 90cm на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама и на главним саобраћајницама у насељу;
- 3) 40 cm x 60 cm на осталим саобраћајницама у насељу;
- 4) 40 cm x 60 cm ако се употребљавају као уметнути знакови.

Изузетно од става 2. овога члана одступају димензије знака:

- 1) III-3 (пут са првенством пролаза) и III-3.1 (завршетак пута са првенством пролаза) и износи 60 cm;
- 2) III-5 (означени пешачки прелаз), III-6 и III-7 и износи 60 cm;
- 3) III-11 (близина школе) и износи 90 cm;
- 4) III-63, III-64 (табла за усмеравање) и износи 50 cm (75 cm);
- 5) III-82.1 (табла за означавање излаза) и износи 120 cm;
- 6) III-92 (електронска наплата путарине) и износи 250 cm x 250 cm.

Изузетно од става 3. овог члана одступају димензије знака:

- 1) III-2.1 (пут са једносмерним саобраћајем) и износи 100 cm x 35 cm;
- 2) III-63.1, III-64.1 (табла за усмеравање) и износе 150 cm x 50 cm (225 cm x 75 cm);
- 3) III-75 (предзнак за отварање саобраћајне траке на аутопуту), III-76 (предзнак за затварање саобраћајне траке на аутопуту), III-77 (предзнак за затварање зауставне траке на аутопуту) и износи 250 cm x 290 cm;
- 4) III-75.1 (отварање саобраћајне траке на аутопуту), III-76.1 (затварање саобраћајне траке на аутопуту), III-77.1 (затварање зауставне траке на аутопуту) и износи 250 cm x 230 cm;
- 5) III-78 (предзнак за спајање два аутопута) и износи 160 cm x 230 cm;
- 6) III-78.1 (спајање два аутопута) и износи 160 cm x 190 cm;
- 7) III-82 (табла за означавање излаза са аутопута) и износи 120 cm x 180 cm;
- 8) III-83 (излаз са аутопута или мотопута) и износи 65 cm x 150 cm;
- 9) III-84 (табла за означавање врха разделног острва) и износи 30 cm x 100 cm;
- 10) III-84.1 (табла за означавање врха разделног острва) и износи 60cm x 120cm;

- 11) Ш-85 (опасна деоница пута) и износи: са једним знаком 120 cm x 140 cm, са једним знаком и пољем за уписивање дужине деонице пута 120 cm x 180 cm и са два знака 120 cm x 230 cm;
- 12) Ш-86 (погрешан смер) и износи 150 cm x 350 cm;
- 13) Ш-89 (магла на путу) и износи 250 cm x 350 cm;
- 14) Ш-89.1, Ш-89.2 (магла на путу) и износи 200 cm x 350 cm;
- 15) Ш-94 (ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији) и износи 200 cm x 280 cm;
- 16) Ш-98 (километража пута) и износи 35 cm x 30 cm (45 cm x 40 cm);
- 17) Ш-99 (број пута, број деонице пута и километража) и износи 45 cm x 35 cm.

1.4. Допунске табле

Члан 44.

Уз знакове опасности, знакове изричитих наредби и знакове обавештења могу бити постављене допунске табле.

Члан 45.

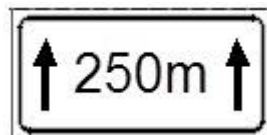
Допунске табле су:

- 1) допунска табла (IV-1), која означава удаљеност између знака уз који је постављена допунска табла и почетка дела пута односно места на које се знак односи;

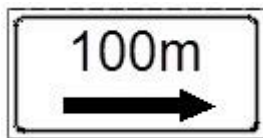
IV-1

- 2) допунска табла (IV-2), која означава дужину дела пута на коме прети опасност означена знаком односно на коме се примењује изричита забрана, обавеза односно ограничење означено знаком;

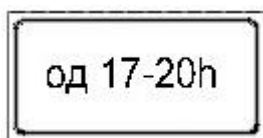
IV-2

- 3) допунска табла (IV-3), која означава удаљеност између знака уз који је постављена допунска табла и објекта, терена или дела пута на који се знак односи;

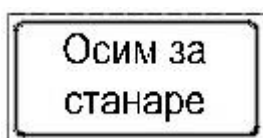
IV-3

- 4) допунска табла (IV-4), која означава време за које изричита забрана, обавеза, односно ограничење важи, ако не важи непрекидно;

IV-4

- 5) допунска табла (IV-5), која речима ближе одређује значење знака, односно даје додатна обавештења о врсти и начину коришћења знака;

IV-5

- 6) допунска табла (IV-6), која симболом возила ближе одређује значење знака уз који се истиче. Уколико се на допунској табли налази симбол теретног возила, на табли се може уписати и највећа дозвољена маса која се односи на теретно возило;

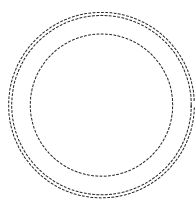
IV-6

- 7) допунска табла (IV-7), која означава близину дела пута односно места на коме постоји опасност од клизавог коловоза због настанка поледице или снега на путу;

IV-7

- 8) допунске табле (IV-8), (IV-8.1), (IV-8.2), (IV-8.3), (IV-8.4), (IV-8.5), које означавају примену забране паркирања или заустављања возила до знака, од знака, односно с једне или друге стране знака;

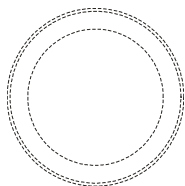
IV-8

IV-8.1

IV-8.2

IV-8.3

IV-8.4

IV-8.5

- 9) допунска табла (IV-9), која означава удаљеност места паркиралишта, гаража и објекта на путу, одговарајућим симболом и стрелицом;

IV-9

Симболи и удаљеност у метрима на допунској табли одговарају ситуацији на терену.

- 10) допунске табле (IV-10), (IV-11), (IV-12), означавају начин паркирања на тротоару које се регулише знаком „паркиралиште” (III-30), и то: (IV-10) паркирање на тротоару под углом у односу на подужну осу коловоза, (IV-11) паркирање на тротоару паралелно са подужном осом коловоза и (IV-12) паркирање на тротоару управно на подужну осу коловоза;

IV-10

IV-11

IV-12

- 11) допунске табле (IV-13), (IV-14) и (IV-15), означавају начин паркирања када се оно изводи делом на тротоару а делом на коловозу, које се регулише знаком III-32, и то: IV-13 паркирање на тротоару и коловозу под углом у односу на

подужну осу коловоза, IV-14 паркирање на тротоару и коловозу паралелно са подужном осом коловоза и IV-15 паркирање на тротоару и коловозу управно на подужну осу коловоза,

IV-13

IV-14

IV-15

- 12) допунске табле (IV-16), (IV-17), (IV-18), означавају начин паркирања на коловозу који се регулише знаком „паркиралиште” (III-30) и то: (IV-16) паркирање на коловозу под углом, у односу на подужну осу коловоза, (IV-17) паркирање на коловозу паралелно са подужном осом коловоза и (IV-18) паркирање на коловозу управно на подужну осу коловоза;

IV-16

IV-17

IV-18

- 13) допунске табле (IV-20) и (IV-20.1), означавају временске услове у којима важи знаком означена опасност или изричита наредба, и то: (IV-20) када пада киша и (IV-20.1) када је на коловозу снег;

IV-20

IV-20.1

- 14) допунска табла (IV-21), која означава да је паркиралиште, односно паркинг место резервисано за возила лица са инвалидитетом и поставља се уз знак „паркиралиште” (III-30) и знак „паркинг гаража” (III-31);

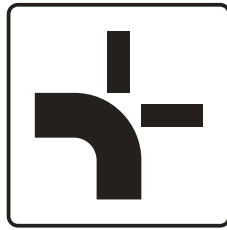
IV-21

- 15) допунска табла (IV-22), која означава врсту оштећења на коловозу и дужину пута на коју се односи;

IV-22

16) допунска табла (IV-23), која означава пружање пута са првенством пролаза;

IV-23

Положај симбола на знаку (IV-23) мора да одговара конкретном положају пута са првенством пролаза у односу на споредни пут и поставља се уз знакове (II-1), (II-2) и (III-3).

17) допунска табла (IV-24), која означава извођење ознака на коловозу;

IV-24

18) допунска табла (IV-25), која означава двосмерност бициклистичке стазе;

IV-25

Допунске табле - опште карактеристике

Члан 46.

Допунска табла мора да има иста својства у погледу боје основе и ретрорефлексије, као и знак уз који се допунска табла поставља, а боја натписа и симбола на допунској табли мора бити иста као и боја натписа и симбола на знаку уз који се допунска табла поставља.

Изузетно од става 1. овога члана допунска табла (IV-5) која даје додатна обавештења о врсти и начину коришћења временске зоне паркирања не мора бити исте боје као знак уз који се поставља.

Члан 47.

Ширина допунске табле постављене уз знак не сме бити већа од ширине знака уз који се допунска табла поставља. Ширина допунске табле постављене уз знак облика круга не сме бити већа од пречника круга.

Висина допунске табле не сме да износи више од половине њене дужине, осим код допунских табли: IV-5, IV-6, IV-8.3, IV-8.4, IV-8.5 и IV-23.

1.5. Материјали за израду саобраћајних знакова

Члан 48.

Употреба ретрорефлектујућих материјала за израду лица саобраћајног знака зависи од категорије пута, и то:

- 1) на аутопуту и мотопуту, од материјала класе 3;
- 2) на осталим државним, општинским путевима и главним градским саобраћајницама, од материјала класе 2;
- 3) на улицама, од материјала класе 1.

Употреба ретрорефлектујућих материјала за израду лица саобраћајног знака у зони радова зависи од категорије пута, и то:

- 1) на аутопуту и мотопуту, од материјала класе 3;
- 2) на осталим путевима, од материјала класе 2.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) на аутопуту и мотопуту, од материјала класе 2 се израђују знакови уз објекте на путу: III-58, III-59, III-60, III-61, III-90, III-90.1;
- 2) на осталим путевима осим на улицама, од материјала класе 3 израђују се знакови: I-32, I-33, I-34, I-34.1, I-35, II-1, II-2, III-5, III-6, III-7;
- 3) на улицама од материјала класе 2 израђују се знакови: I-32, I-33, I-34, I-34.1, I-35, II-1, II-2, III-5, III-6, III-7;
- 4) од материјала класе 3. се увек израђују знакови: III-11, III-28, III-85, III-86, III-89, III-89.1, III-89.2.

Изузетно од става 2. овог члана знакови у зони радова израђују се од материјала класе 1, само уколико радови започну и заврше се у току једног дана, за време дневне видљивости.

Знакови туристичке сигнализације израђују се од материјала класе 2 на аутопуту и мотопуту, а од материјала класе 1 на осталим путевима.

Ради повећања уочљивости саобраћајни знакови могу бити израђени на флуоросцентној подлози од ретрорефлектујућег материјала класе 3:

- 1) жуте боје у зони радова на путу;
- 2) жуто-зелене боје за знакове на местима где је потребно да се истакне значај информације на знаку или ако је уочљивост таквих знакова умањена.

1.6. Знакови са изменљивим садржајем порука

Члан 49.

Знакови са изменљивим садржајем порука морају у свему да имају изглед и садржај знакова прописаних овим правилником и имају исто значење.

Уколико због технологије извођења није могуће извести прописану боју употребљава се:

- уместо боје основе знака беле и плаве користи се црна боја без рефлексије;
- уместо црних и белих симбола користи се бели или жути симболи;
- уместо црне боје оквира користи се бела или жута боја.

Информација која се приказује на знаковима са изменљивим садржајем порука може да се састоји од текста и симбола.

Знакови са изменљивим садржајем порука морају бити изведени према важећем српском стандарду SRPS EN 12966.

2. Ознаке на путу

Члан 50.

Ознаке на путу су:

- 1) уздужне ознаке;
- 2) попречне ознаке;
- 3) остале ознаке.

Члан 51.

Ознаке на путу су беле боје.

Ознаке на путу чине: линије, стрелице, натписи и друге ознаке.

Изузетно од става 1. овог члана ознаке на путу су жуте боје:

- 1) привремене ознаке које се користе у зони радова на путу;
- 2) ознаке за одвајање саобраћајних трака за кретање возила јавног градског превоза путника;
- 3) ознаке за одвајање саобраћајних трака за електронску наплату путарине;
- 4) ознаке којима се обележавају места посебне намене (паркинг за особе са инвалидитетом, аутобуска стајалишта, забрана паркирања, такси возила, полиција, и др.).

Члан 52.

Ознаке се обележавају на путу са савременим коловозним застором.

Карактеристике материјала за извођење ознака на путу у зависности од врсте пута, дате су у Прилогу 1, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Карактеристике материјала за извођење привремених ознака на путу у зависности од врсте пута, дате су у Прилогу 1.

Ознаке за обележавање места за паркирање, као и остале ознаке на паркиралиштима и у гаражама могу да се обележавају материјалима који немају ретрорефлектујућа својства.

Ознаке на путу могу да се изводе бојилима, топлом и хладном пластиком, апликативним тракама, клиновима и маркерима.

Ознаке на путу се уклањају на начин тако да се не оштећује пут.

Члан 53.

За привремене ознаке у зони радова на путу, примењују се апликативне траке са привременом трајношћу.

Код коришћења апликативних трака у зони радова, захтеване карактеристике су дате у Прилогу 1.

Члан 54.

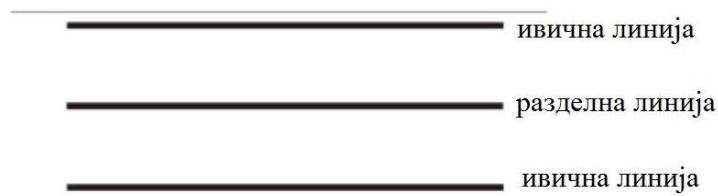
Свака ознака на путу мора да задржи најмање 85% своје површине на крају периода експлоатације и не сме имати мање вредности свих параметара од прописаних параметара датих у Прилогу 1.

2.1. Уздужне ознаке на путу

Члан 55.

Уздужне ознаке на путу су:

- 1) „разделне линије”;
- 2) „ивичне линије”.

2.1.1. Разделне линије

Члан 56.

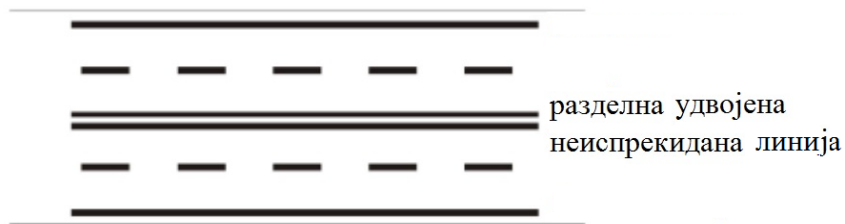
Разделна линија раздваја коловоз на коловозне траке односно на саобраћајне траке.

Разделна линија може бити: неискривана, искривана или комбинована.

Разделна искривана и неискривана линија може бити: обична или удвојена.

Разделна неискривана линија означава забрану преласка преко те линије и забрану кретања по тој линији.

Разделна удвојена неискривљена линија означава забрану преласка преко те линије и забрану кретања по линији.

Разделна удвојена неискривљена линија изводи се на коловозима са двосмерним саобраћајем:

- 1) са две и више саобраћајних трака по смеру;
- 2) са непарним бројем саобраћајних трака ако је у оба смера забрањено претицање тако да се приликом претицања користи саобраћајна трака намењена за кретање из супротног смера;
- 3) у тунелима и на прилазима тунелима у дужини од 150 m до 250 m;
- 4) ако то захтевају услови безбедности саобраћаја на путу.

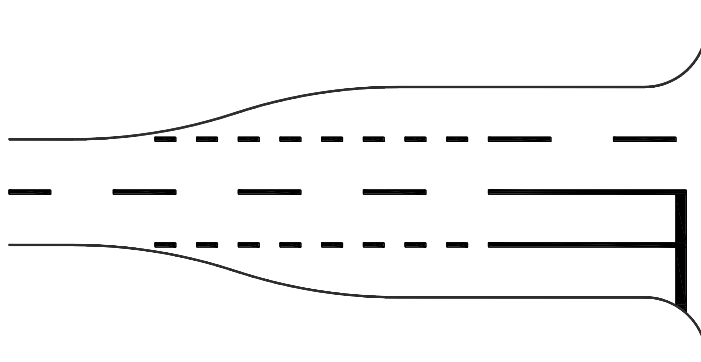
Разделна искривљена линија изводи се као: кратка искривљена, обична искривљена и као линија упозорења.

Разделна обична искривљена линија користи се за раздвајање коловозне траке на путу са једном саобраћајном траком по смеру и за раздвајање коловозне траке на саобраћајне траке.

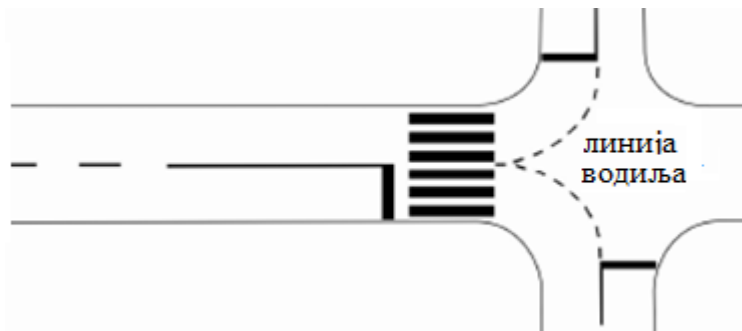

Разделна кратка искривљена линија користи се:

- 1) на прилазним крацима за обележавање посебних саобраћајних трака за лево и десно скретање на раскрсници;

- 2) за вођење возила кроз раскрсницу као линија водиља;

3) на двосмерним бициклическим стазама.

Разделна удвојена испрекидана линија користи се за обележавање саобраћајних трака са изменљивим смером кретања на којима је саобраћај регулисан уређајима за давање светлосних саобраћајних знакова.

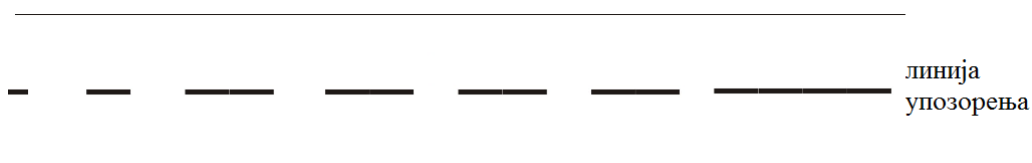

Разделна удвојена комбинована линија означава забрану преласка преко те линије или кретања по њој, за возила која се крећу коловозном траком у којој је неискрекидана линија ближа десној ивици коловоза од испрекидане.

Разделна удвојена комбинована линија користи се за раздвајање коловозних трака на местима где услови прегледности допуштају претицање само у једном смеру.

Разделна линија упозорења користи се за најављивање близине неискрекидане линије.

2.1.2. Ивичне линије

Члан 57.

Ивична линија се користи за означавање ивице површине коловоза.

Ивична линија може да буде неискрекидана и испрекидана.

Ивична линија може да буде обична и широка.

Ивична испрекидана широка линија користи се као ивична линија за издвајање нише или других површина изван коловоза.

Ивична испрекидана широка линија користи се као разделна линија код уливања односно изливања саобраћајних токова на аутопуту и мотопуту.

2.2. Попречне ознаке на путу

Члан 58.

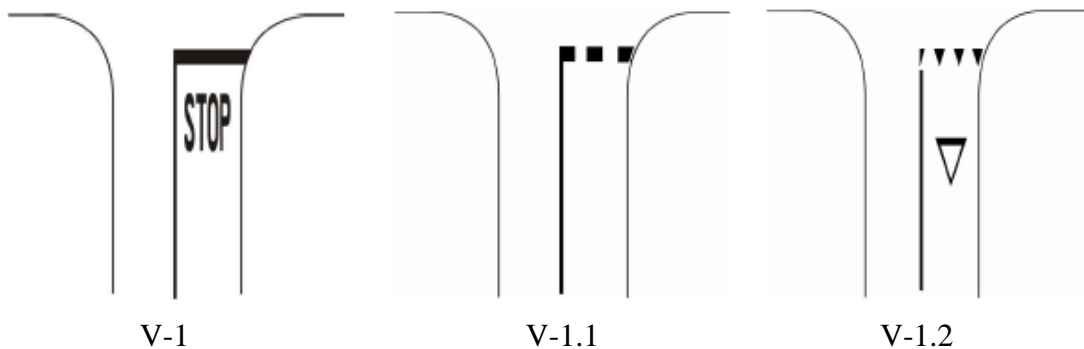
Попречне ознаке на путу обележавају се неискриваним или искриваним линијама и могу бити обележене тако да захватају једну или више саобраћајних трака.

Члан 59.

Попречне ознаке на путу су: линија заустављања, косник, граничник, пешачки прелаз, прелаз бициклическе стазе преко коловоза, прелаз бициклическе стазе преко коловоза и пешачки прелаз.

Попречне ознаке на путу су:

- 1) „неискривана линија заустављања” (V-1), и „искривана линија заустављања” (V-1.1), (V-1.2);

Неискривана линија заустављања (V-1), обележена испред светлосног саобраћајног знака, означава место на коловозу испред кога возач мора да заустави возило само ако му је светлосним саобраћајним знаком забрањен пролаз.

Неискривана линија заустављања (V-1), обележена на прилазу раскрсници, где је постављен знак „обавезно заустављање” (II-2), означава место на коловозу испред кога возач мора да заустави возило.

Неискривана линија заустављања (V-1), обележена испред знака „забрања пролаза без заустављања” (II-32), (II-32.1), (II-32.2) који означавају близину

царинарнице, полиције или наплатног места за путарину, означава место на коловозу испред кога возач мора да заустави возило.

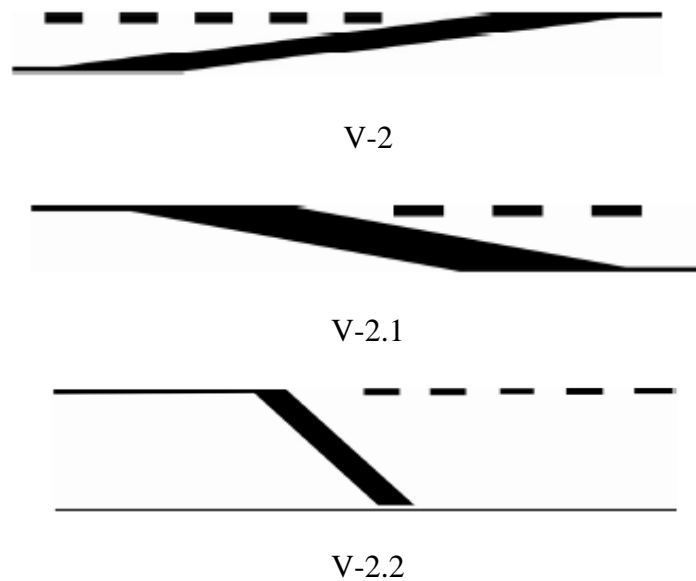
Испред неиспрекидане линије заустављања (V-1) на коловозу може да се обележи реч „STOP”.

Испрекидана линија заустављања (V-1.1) и (V-1.2), обележена на раскрсници, где је постављен знак „уступање првенства пролаза” (П-1), означава место на коловозу на коме је возач дужан да уступи првенство пролаза возилима која се крећу путем на који наилази и да по потреби, заустави возило испред линије заустављања.

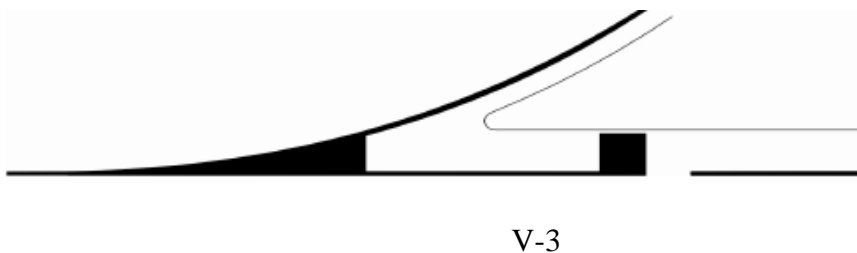
Непосредно пре линије заустављања (V-1.1), односно (V-1.2) на коловозу може да се обележи саобраћајни знак „уступање првенства пролаза” (П-1).

На прилазу раскрсници са путем са првенством пролаза ако из било ког разлога не постоји саобраћајни знак П-1 или П-2 линије V-1 и V-1.1 имају значење као да знак постоји.

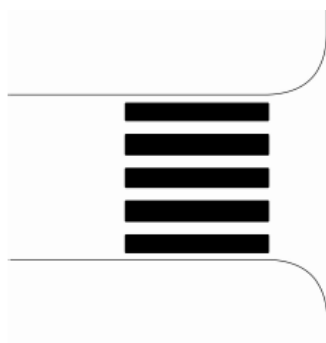
- 2) „косник за затварање траке” (V-2) означава место затварања саобраћајне траке; „косник за отварање траке” (V-2.1) означава место отварања саобраћајне траке и „косник за затварање траке јавног превоза путника” (V-2.2) означава место затварања саобраћајне траке резервисане за возила јавног превоза путника;

- 3) „граничник” (V-3) означава део коловоза на коме је забрањен саобраћај због уливања саобраћаја са прилазног пута;

- 4) „пешачки прелаз” (V-4) означава део површине коловоза намењен за прелаз пешака;

V-4

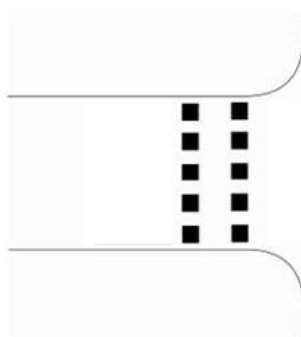
Пешачки прелаз не сме се обележавати на путевима са више саобраћајних трака по смеру ако прелаз није регулисан светлосном саобраћајном сигнализацијом, осим у случају кружних раскрсница.

На местима на којима пешачки прелаз није могуће обележити бојом, прелаз се може обележити челичним елементима, клиновима или рефлектујућим материјалима.

На коловозу поред пешачког прелаза који се налази у близини школе може да стоји натпис „ШКОЛА”.

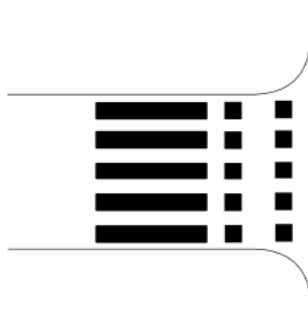
Пешачки прелази на државним путевима кроз насеља могу се обележавати на платформи испред које се уграђују звучне траке.

- 5) „прелаз бицикличке стазе преко коловоза” (V-5) је део површине коловоза намењен искључиво за прелаз бициклиста;

V-5

- 6) „прелаз бицикличке стазе преко коловоза и пешачки прелаз” (V-6) је део површине коловоза намењен искључиво за прелаз бициклиста и пешака;

V-6

2.3. Остале ознаке на путу

Члан 60.

Остале ознаке на путу су: стрелице, поља за усмеравање саобраћаја, линије усмеравања, натписи, ознаке за означавање саобраћајних површина за посебне намене, обележавање места за паркирање, тачке.

Остале ознаке на путу су:

- 1) стрелица на коловозу служи за обележавање обавезног смера кретања возила и обавештавање возача о намени саобраћајних трака;

Стрелицама се може означити: један смер (V-7), два смера (комбиноване) (V-8), престојавање на две блиске раскрснице где престојавање мора да се изведе пре прве раскрснице (V-9), смер кретања на бицикличким стазама, у гаражама и на просторима за паркирање (отвореним и затвореним) (V-10) и скретање саобраћаја (V-11).

V-7

V-8

V-9

V-10

V-11

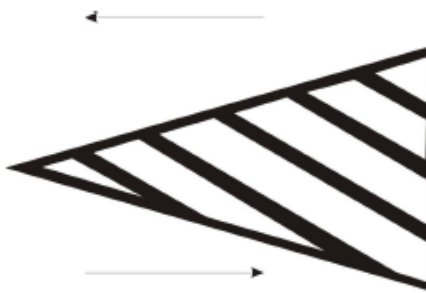
Уска стрелица за скретање саобраћаја може се применити уместо линије упозорења (V-12).

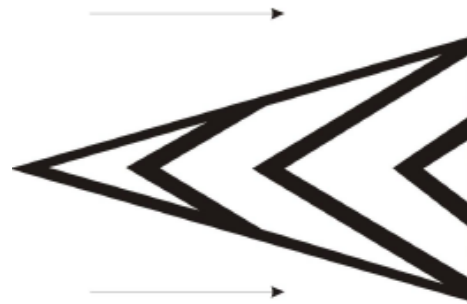
V-12

2) поља за усмеравање саобраћаја означавају површину на којој је забрањен саобраћај и на којој није дозвољено заустављање и паркирање;

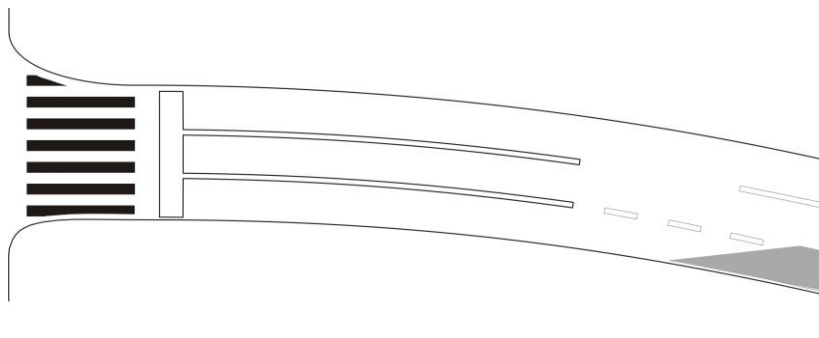
Поља за усмеравање саобраћаја изводе се: између две траке са супротним смеровима (V-13), између две траке са истим смеровима (V-13.1), на месту отварања посебне траке за скретање (V-13.2), испред острва за раздвајање саобраћајних токова (V-13.3 и V-13.4), на уливним крацима на аутопуту (V-13.5) и на изливном краку са аутопута (V-13.6).

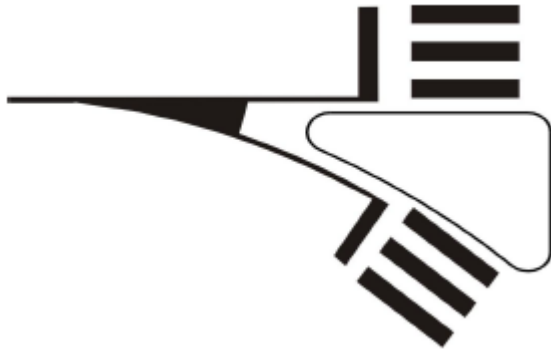
V-13

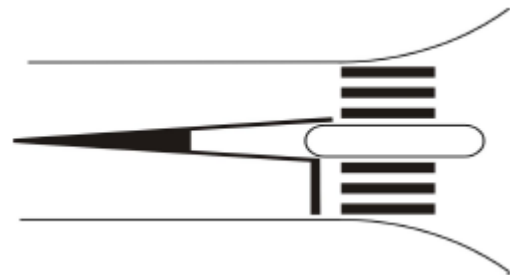
V-13.1

V-13.2

V-13.3

V-13.4

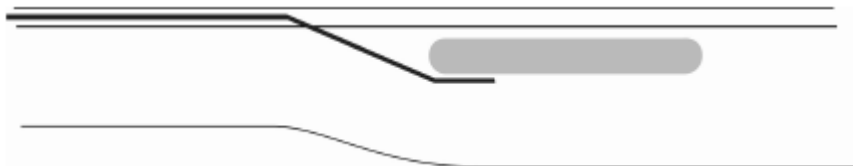

V-13.5

V-13.6

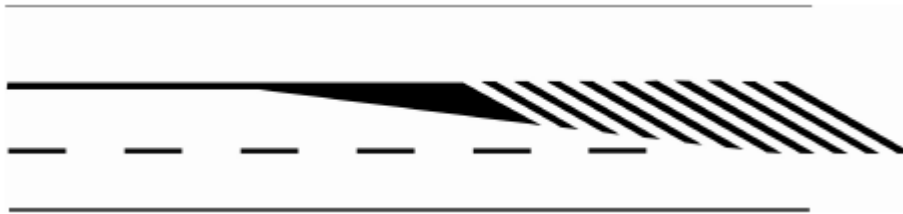
- 3) линија усмеравања означава место промене слободне површине коловоза испред фиксних препрека које се налазе на путу или на његовим ивицама. Линије усмеравања могу да буду испред острва за престојавање возила јавног превоза путника (V-14), за обликовање препреке на ивици пута (V-14.1) и за означавање промене корисне површине коловоза (V-14.2);

V-14

V-14.1

V-14.2

- 4) натписи на коловозу пружају учесницима у саобраћају додатна обавештења, и то могу бити: „STOP” (V-15), „ШКОЛА” (V-15.1), „BUS” (V-15.2), „TAXI” (V-15.3), „саобраћајни знакови” (V-15.4), „симбол бицикла” (V-15.5), „симбол колица за особе са инвалидитетом” (V-15.6) и називи места и бројеви путева;

STOP

V-15

ШКОЛА

V-15.1

BUS

V-15.2

TAXI

V-15.3

V-15.4

V-15.5

V-15.6

Натпис „BUS” (V-15.2) означава саобраћајну траку за возила јавног превоза путника. Поставља се на почетку саобраћајне траке за возила јавног превоза путника и понавља се након сваке раскрснице.

Натписи „саобраћајни знакови” (V-15.4) се поставља на коловозу, на местима где је оваквом ознаком потребно додатно упозорити возача на опасност, односно ограничење које му је прописано саобраћајним знаком.

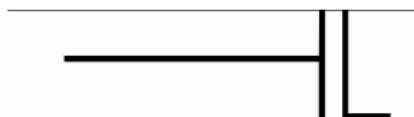
Натпис „симбол бицикла” (V-15.5) означава бициклическу стазу односно траку. Поставља се на почетку саобраћајне траке односно стазе и после сваке раскрснице.

Натпис „симбол колица за особе са инвалидитетом” (V-15.6) означава да је паркинг место на коме је обележен намењен искључиво за паркирање возила особа са инвалидитетом.

5) означавање саобраћајних површина за посебне намене служи за обележавање места где је забрањено заустављање – паркирање на тротоару (V-16) и коловозу (V-16.1), обележавање места резервисаних за аутобуска стајалишта (V-16.2), обележавање места резервисаних за такси возила (V-16.3) или друга возила, обележавање зона пешачких прелаза у зони школа (V-16.4);

V-16

V-16.1

V-16.2

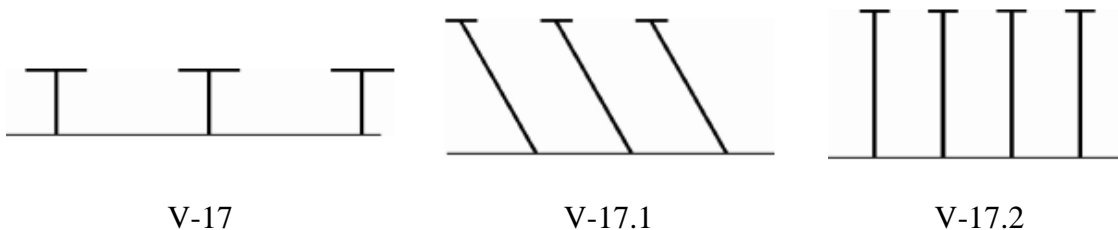

V-16.3

V-16.4

б) ознака „паркинг место” (V-17), (V-17.1) и (V-17.2) означава место и начин паркирања возила. Паркирање може да буде подужно (V-17), косо (V-17.1) и усправно (V-17.2);

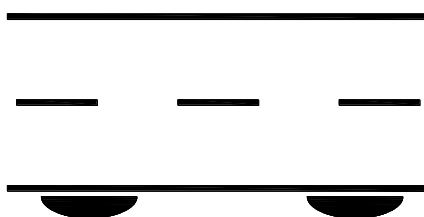

V-17

V-17.1

V-17.2

7) ознака „тачке на коловозу” (V-18) означавају деоницу аутопута и мотопута на којој постоји опасност од појаве магле. Означавање тачака на коловозу прати постављање знакова „магла на путу” (Ш-89), (Ш-89.1), (Ш-89.2).

V-18

3. Уређаји за давање светлосних сигнала

Члан 61.

Уређаји за давање светлосних знакова, (у даљем тексту: семафори) користе се за регулисање саобраћаја и означавање радова и препрека на путу.

Семафори који се користе за регулисање саобраћаја су:

- 1) семафори за регулисање кретања возила;
- 2) семафори за регулисање кретања пешака;

- 3) семафори за регулисање кретања трамваја;
- 4) семафори за регулисање кретања бицикала;
- 5) семафори којима се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге;
- 6) семафори за регулисање приступа.

Семафорима се емитују светлосни саобраћајни знакови односно светла црвене, жуте, зелене односно беле боје.

Светлосни саобраћајни знакови могу бити и са графичким приказом, који додатно објашњава његово значење, односно дефинише категорију корисника на коју се појам односи.

Члан 62.

Приликом постављања семафора или модификације његовог рада саобраћајни пројекат из члана 3. став 5. тачка 3) овог правилника садржи:

- 1) одговарајуће слике саобраћајног оптерећења добијене на основу бројања саобраћаја за за меродавне периоде у току дана и недеље;
- 2) у зависности од режима рада семафора дати детаљан опис његовог рада. У случају детекторског адаптивног управљања дати алгоритам рада. Координациони ПВ дијаграм у случају да се врши координација рада светлосне сигнализације);
- 3) ситуација са саобраћајном сигнализацијом;
- 4) диспозицију светлосних сигнала и опрема;
- 5) прорачун матрице заштитних времена за возила и пешаке (са графичким приказом);
- 6) план стања или план фаза у складу са предложеним режимом саобраћаја може у зависности од захтева пројектног задатка прорачун оптималног циклуса и прерасподеле зелених времена код фиксних система рада односно прорачун минималних и максималних зелених времена, избор критичних интервала најаве код адаптивних система рада;
- 7) планове темпирања са назнаком периода у току дана у којима су активни и тачке измене у плану темпирања сигналних планова код фиксног начина рада.

У случају саобраћајног пројектата за постављање семафора и изменљиве саобраћајне сигнализације потребно је приложити и претходне услове у смислу пратеће документације.

3.1. Семафори за регулисање кретања возила

Члан 63.

На семафору за регулисање кретања возила на прилазу раскрсници постављају се по вертикалној оси, једно испод другог црвено, жуто и зелено светло.

Ако је семафор постављен изнад саобраћајне траке, светла могу бити постављена по хоризонталној оси, једно поред другог, црвено, жуто и зелено светло гледано са лева на десно.

Пречник круга светлосног саобраћајног знака је 210 mm или 300 mm.

Светлосни саобраћајни знакови на семафору морају бити истих димензија.

Изузетно од става 4. овог члана приказ црвеног светла може бити димензије 300mm, када су жуто и зелено светло димензија 210 mm.

Сви семафори на прилазу раскрсници не морају имати светлосне саобраћајне знакове истих димензија, односно семафори који се постављају изнад коловоза могу имати знакове већих димензија одређених у ст. 3. и 4. овог члана.

Семафору из става 1. овог члана може се придодати тајмер за одбројавање преосталог времена до појаве зеленог сигналног светла и графичка и/или текстуална интерпретација поруке која се жели пренети возачима.

Дисплеј тајмера се поставља у висини црвеног светла тако да се њихове горње ивице поклапају и конструисан је тако, да не заклања остале елементе саобраћајне сигнализације постављене на стуб семафора.

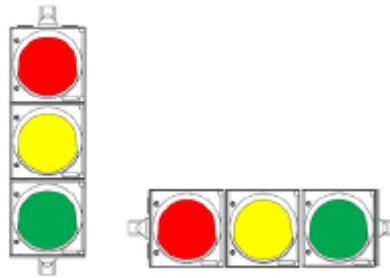
Промена светала на семафору се обавља по следећем редоследу: зелено, жуто, црвено, жуто истовремено са црвеним, зелено.

Трајање жутог светла је 3 секунде, при брзини од 60 km/h жуто светло траје 4 секунде, а за 70 km/h траје 5 секунди. Жуто истовремено са црвеним светлом траје 2 секунде.

Жуто светло у зонама радова на путу траје 4 секунде.

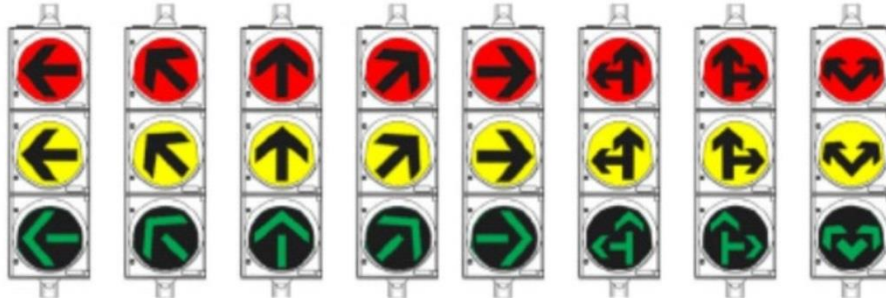
Члан 64.

Зелени светлосни саобраћајни знакови без графичког симбола (VI-1), се примењују када се неко од кретања реализује са или без постојања дозвољеног конфликта са неким од возачких или пешачких токова на раскрсници.

VI-1

Семафори који дају дирекционе светлосне саобраћајне знакове (VI-2.1, VI-2.2, VI-2.3, VI-2.4, VI-2.5, VI-2.6, VI-2.7 и VI-2.8) користе се за регулисање кретања возила на једном или више прилаза раскрсници, или на једном или више кракова раскрснице, или за кретање возила из једног или више смерова кретања.

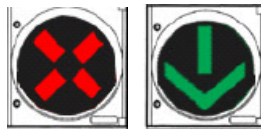
VI-2.1 VI-2.2 VI-2.3 VI-2.4 VI-2.5 VI-2.6 VI-2.7 VI-2.8

Зелени дирекциони светлосни саобраћајни знак са графичким симболом једном или две стрелице се примењују када је обезбеђено да се кретање возила, у смеру одређено стрелицом односно стрелицама, одвија као безконфликтно.

Графички симбол стрелице који означава смер кретања, изводи се као црни уз црвено и жуто светло односно као зелени на црној подлози за зелено светло.

Члан 65.

Семафор за регулисање кретања возила по саобраћајним тракама (VI-3) користе се за регулисање кретања возила по саобраћајним тракама у одређеним временским периодима.

VI-3

Семафор из става 1. овог члана поставља се изнад сваке саобраћајне траке на коју се односи.

Графичка форма светлосних саобраћајних знакова из става 1. овог члана је приказ црвених укрштених линија или зелене стрелице са врхом окренутим надоле, на подлози црне боје.

Члан 66.

Семафор за регулисање промене саобраћајне траке (VI-4) је у облику жуте стрелице усмерене косо на доле и користи се за промену саобраћајне траке којом се возило креће.

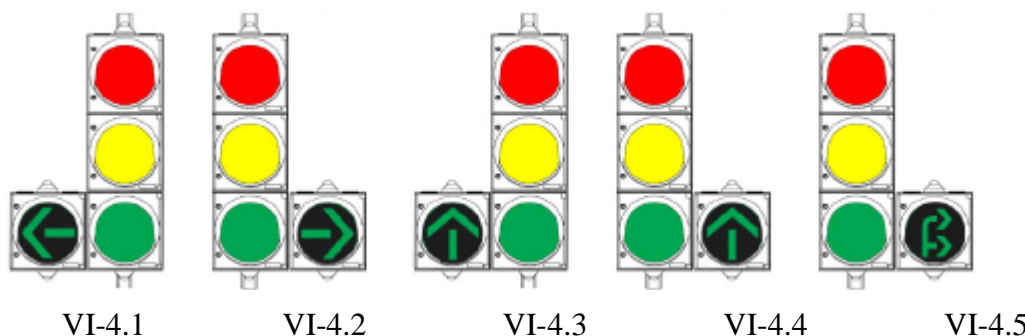
VI-4

Семафор из става 1. овог члана поставља се изнад саобраћајне траке, односно у саобраћајној траци коју возило мора напустити у смеру одређеном стрелицом.

Светлосни саобраћајни знак се изводи као жута трептућа стрелица усмерена на доле, на црној подлози.

Члан 67.

Семафор са тробојним светлима може да има додатни светлосни саобраћајни знак (VI-4.1, VI-4.2, VI-4.3, VI-4.4 и VI-4.5) у облику зелене стрелице (условни знак).

Додатни светлосни саобраћајни знак поставља се са одговарајуће стране семафора, у висини на којој се налази зелено светло, на начин приказан на слици. Овај сигнал се може поставити и као самосталан ако се поставља дијагонално, а на месту са кога је возач који реализује маневар скретања може уочити.

Додатни светлосни саобраћајни знак може да се приказује када је укључено црвено светло или истовремено црвено и жуто светло, који на крају светлосног појма има укључену функцију трептача.

Члан 68.

Семафор за регулисање кретања возила одређеном брзином (VI-5) бројчаном ознаком препоручује брзину којом возило треба да се креће да би на наредном семафору имало слободан пролаз.

VI-5

Светлосни саобраћајни знакови за регулисање кретања возила одређеном брзином могу бити са највише три светла, где број који означава препоручену брзину светли белом бојом на црној позадини.

3.2. Семафори за регулисање кретања пешака

Члан 69.

За регулисање кретања пешака употребљава се семафор (VI-6) за давање светлосних саобраћајних знакова црвеним и зеленим светлима, којима може бити придодат уређај за давање звучних сигнала и/или уређај за одбројавање пешачког времена.

VI-6

Светла могу да буду постављена по вертикалној оси, и то: црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси, и то: црвено светло лево, а зелено светло десно.

Светла из става 1. овог члана састоје се од светлеће површине црвене или зелене боје на којој се налази тамна силуета пешака или од тамне површине на којој се налази светлећа силуета пешака црвене или зелене боје.

Светла не смеју бити упаљена истовремено, с тим да зелено светло може бити трепћуће, у одређеном временском интервалу, пре појаве црвеног светла.

За регулисање кретања пешака и бициклиста може се употребити семафор (VI-6.1), за давање светлосних саобраћајних знакова црвеним и зеленим светлима.

VI-6.1

Семафору из става 1. овог члана могу да се дају посебни акустични сигнали за оријентацију, који се разликују од сигнала за слободан пролаз. Давач звука може да производи звук откуцавања у перманентном трајању. Сигнал за оријентацију треба да се чује у окружењу од 3 до 5 метара од стуба давача сигнала. Звук за зелено светло мора бити усмерен на прелаз на који се односи и траје колико и зелено светло.

Уређај за одбројавање пешачког времена треба да на дисплеју даје приказ трајања зеленог и црвеног времена. Приказ ових времена треба да буде ускађен по бојама сигнала који се приказује. Такође могуће је да се део црвеног времена који садржи заштитно време прикаже жутом бојом.

3.3. Уређаји за регулисање кретања трамваја

Члан 70.

За регулисање кретања трамваја употребљавају се семафори за давање светла беле боје на подлози црне боје (VI-7.1, VI-7.2, VI-7.3, VI-7.4, VI-7.5, VI-7.6, VI-7.7, VI-7.8, VI-7.9, VI-7.10, VI-7.11, VI-7.12, VI-7.13 и VI-7.14). Светла су у облике положене, усправне или косе црте или комбинација истих.

Ови семафори могу да се користе у комбинацији са семафорима којима се регулише кретање возила.

За регулисање кретање возила јавног градског превоза могу се користити уређаји из става 1. овога члана.

Ако возила јавног градског превоза користе исту саобраћајну траку којом се крећу и трамваји за регулисање њихових кретања користе се уређаји из става 1. овог члана.

VI-7.1

VI-7.2

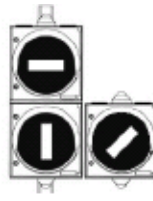
VI-7.3

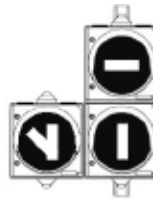
VI-7.4

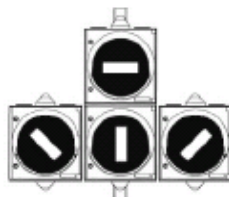
VI-7.5

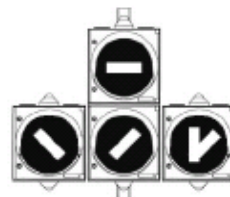
VI-7.6

VI-7.7

VI-7.8

VI-7.9

VI-7.10

VI-7.11

VI-7.12

VI-7.13

VI-7.14

3.4. Семафори за регулисање кретања бицикала

Члан 71.

Кретање бицикала и мопеда по бициклическим тракама, односно бицикала по бициклическим стазама може се регулисати употребом семафора којима се дају тробојни светлосни саобраћајни знакови (VI-8), на којима се светла постављају по вертикалној оси једно испод другог, и то црвено горе, жуто у средини и зелено доле.

VI-8

Графички симбол бицикла изводи се као црни симбол у црвеном и жутом светлу, односно као зелени симбол на црној подлози.

Семафори за регулисање кретања бицикала користе се ако је бицикличка стаза изван локације обележеног пешачког прелаза или бицикли имају другачије елементе вођења на раскрсници у односу на пешаке.

Светлосни саобраћајни знакови за регулисање кретања бицикала могу да буду и димензије 100 mm.

Промена светала на семафору се обавља по следећем редоследу: зелено, жуто, црвено, жуто истовремено са црвеним, зелено.

Трајање жутог светла је две секунде. Жуто истовремено са црвеним светлом траје једну секунду.

3.5. Семафори којима се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге

Члан 72.

Семафори којима се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу (VI-9) најављује се приближавање воза, спуштање браника или полубраника или означавају да је браник, полубраник у спуштеном положају.

Светлосни саобраћајни знакови дају се наизменичним паљењем два округла црвена светла и могу им бити придодати звучни уређаји.

Светла из става 2. овог члана налазе се једно поред другог у хоризонталној оси, на табли која има облик равностраног троугла са врхом окренутим навише, чије карактеристике одговарају знаковима опасности.

Семафор којим се најављује приближавање воза прелазу пута преко железничке пруге у истом нивоу се поставља на прелазима пута преко железничке пруге у нивоу, са или без браника, односно полубраника.

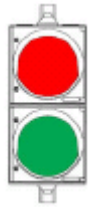

VI-9

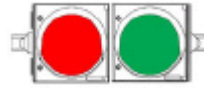
3.6. Семафори за регулисање приступа возила

Члан 73.

За регулисање приступа возила употребљавају се семафори којима се приказују светлосни саобраћајни знаци, у вертикалној оси, једно испод другог (VI-10) и то црвено светло горе, а зелено светло доле, односно по хоризонталној оси (VI-10.1) и то: црвено светло лево, а зелено десно.

VI-10

VI-10.1

Семафори за регулисање приступа возила користе се на местима где учесници у саобраћају прилазе појединачно и где је потребно означити да је одређени прилаз отворен или затворен.

4. Браници или полубраници на прелазу пута преко железничке пруге

Члан 74.

Браници којима се на прелазима пута преко железничке пруге у нивоу затвара саобраћај читавом ширином пута морају бити означени са најмање три црвене ретрорефлектујуће или светлосне ознаке, од којих је једна смештена на средини браника, а друге две ближе крајевима браника.

Полубраници којима се на прелазу пута преко железничке пруге у нивоу затвара саобраћај само до половине ширине пута, морају бити означени са најмање три црвене ретрорефлектујуће или светлосне ознаке, постављене на одговарајућим размацама по читавој дужини полубраника, од којих је једна смештена на самом крају полубраника.

Основна боја браника или полубраника је ретрорефлектујућа црвена и жута боја са флуоросцентним својством материјала класе 3.

Браници и полубраници се обележавају црвеним ретрорефлектујућим или светлосним ознакама (стална или трепћућа црвена светла).

Рефлексна стакла из става 1. и 2. овог члана морају имати површину од најмање 40 cm², а морају се поставити тако да су видљива из смера пута на коме се затвара саобраћај.

5. Привремена саобраћајна сигнализација

Члан 75.

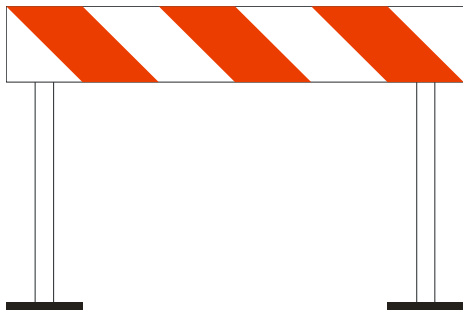
Привремена саобраћајна сигнализација се користи за обележавање зоне радова.

Члан 76.

Опрема која се користи у зони радова се израђује од ретрорефлектујућег материјала најмање класе 2.

Опрема у зони радова је:

- 1) „чеона запрека” (VII-1) и (VII-1.1) је браник на којој су наизменична поља беле и црвене боје, закошена под углом од 45°;

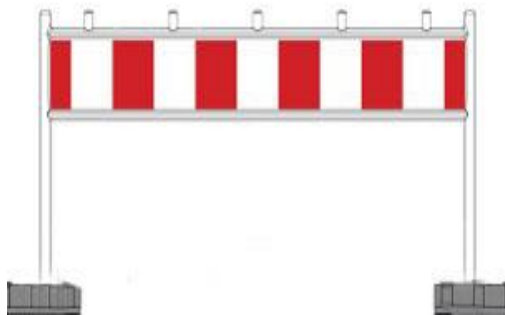

VII-1

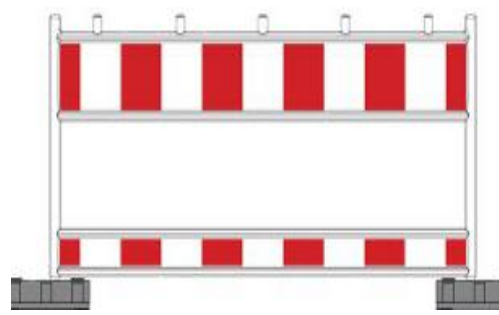

VII-1.1

- 2) „хоризинтална запрека” (VII-2) и (VII-2.1) је табла постављена на сопствени носач са наизменичним квадратним пољима беле и црвене боје и може да буде једнострану (VII-2) и двоструку (VII-2.1);

VII-2

VII-2.1

- 3) „вертикална запрека” (VII-3), (VII-3.1), (VII-3.2), (VII-3.3) и (VII-3.4) је табла постављена на сопствени носач, вертикално у односу на коловоз, са наизменичним пољима беле и црвене боје под углом од 45° у односу на површину коловоза и може да буде једнострана или двострана;

VII-3

VII-3.1

VII-3.2

VII-3.3

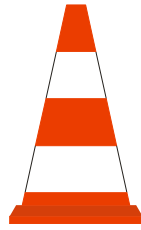
VII-3.4

- 4) „запречна трака” (VII-4) је трака са наизменичним пољима беле и црвене боје;

VII-4

- 5) „саобраћајни чуњ” (VII-5) је купа са наизменичним пољима црвене и беле боје. Бела боја је ретрорефлектујућа. Може се израдити и од гуме;

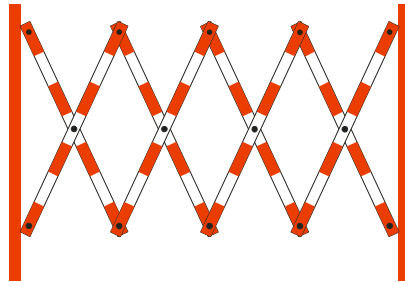

VII-5

- 6) „раздвајајућа ограда” (VII-6) користи се за раздвајање супротних смерова кретања, за скретање саобраћаја и за раздвајање површине коловоза на којој је дозвољено кретање од површине на којој кретање возила није дозвољено;

Класа задржавања раздвајајуће ограде одређује се на основу дефинисаног степена опасности на путу, према одредбама стандарда SRPS EN 1317.

- 7) „растегљива ограда” (VII-7) је ограда израђена од лаких материјала обојених наизменично белом и црвеном бојом;

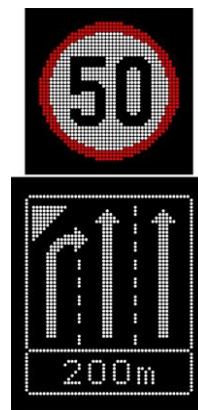

VII-7

- 8) „сигнална табла за означавање радова на путу” (VII-8) и (VII-8.1) је табла за означавање радова на путу и поставља се на задњи део моторних возила или приколице, када је возило заустављено;

VII-8

VII-8.1

Изглед сигналне табле за означавање радова на путу је дат као пример.

- 9) „трепћућа светла”;
10) „траке за поништавање важности саобраћајних знакова”;
11) „апликативне траке за обележавање привремених ознака на путу”;

- 12) „заставице за ручно регулисање саобраћаја” су црвене и зелене боје димензија најмање 40 cm x 40 cm.

6. Светлосне ознаке на путу

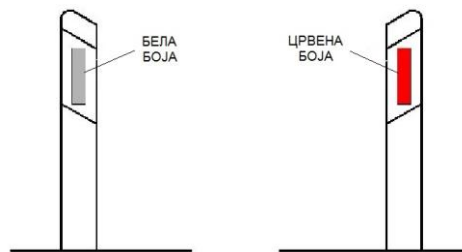
Члан 77.

Светлосне ознаке на путу служе за обележавање ивице коловоза и путних објеката.

Ознаке из става 1. својим обликом, мерама и начином израде морају бити уочљиви у свим временским условима, а посебно у случају смањене видљивости (ноћ, магла, снег и сл).

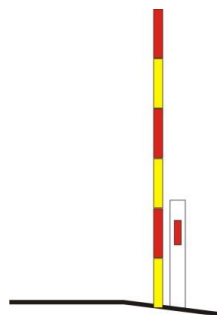
Светлосне ознаке на путу за обележавање ивице коловоза су:

- 1) „смерокази” (VIII-1) морају имати рефлектујућа тела одређене површине (фолије или друга рефлектујућа тела) класе 3, и то: црвене боје с десне стране, а беле боје с леве стране у смеру кретања возила осим на аутопуту где се са обе стране у смеру кретања постављају смерокази црвене боје;

VIII-1

- 2) „катадиооптер” (VIII-2) се поставља на заштитне ограде, стубове или бочне сметње у профилу пута. На бочним зидовима тунела катадиооптери се постављају линеарно на висини 0,7 - 0,8 m;
- 3) „штап за означавање пута у зимским условима” (VIII-3) је штап обојен наизменично пољима црвене и жуте боје, висине 30cm.

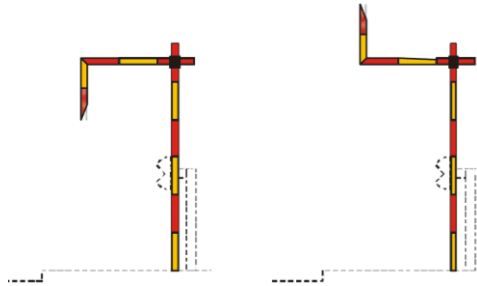

VIII-3

Светлосне ознаке на путу за обележавање путних објеката су:

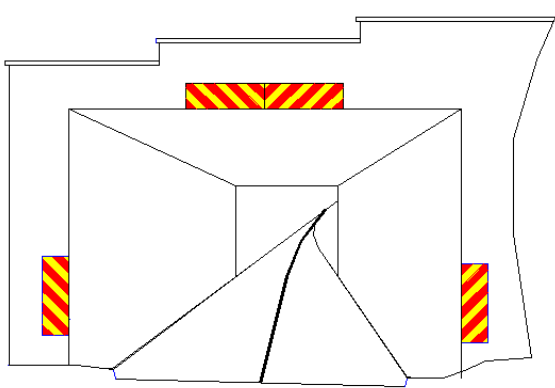
- 1) „индикатор за означавање путног објекта и зона издигнутих ивичњака” (VIII-4) се поставља на почетку путног објекта и зона издигнутих ивичњака са

граничником окренутим на доле и на крају објекта са граничником окренутим на горе. Врх граничника мора бити означен материјалом са ретрорефлектујућим својствима;

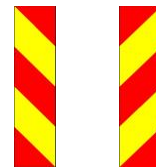

VIII-4

2) „табле за означавање сталних препрека унутар габарита слободног профила пута” (VIII-5), (VIII-5.1);

VIII-5

VIII-5.1

Ове табле су израђене у црвеној и жутој ретрорефлектујућој боји са флуоресцентним својством материјала класе 3.

7. Опрема пута

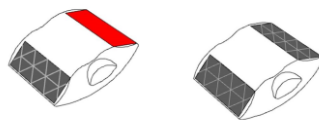
Опремену пута чине: опрема за означавање саобраћајних површина, заштитне ограде, ублаживачи удара, заштитне жичане ограде, пешачке ограде и сигнализација за слепа и слабовида лица.

7.1. Опрема за означавање саобраћајних површина

Члан 78.

Опремену за означавање саобраћајних површина чине:

- 1) „маркер” (IX-1) је елемент који има две ретрорефлектујуће површине црвене и беле боје;

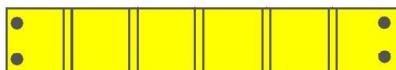

IX-1

Маркери се постављају на коловоз са двосмерним саобраћајем тако да посматрано у смеру кретања са десне стране коловоза рефлектују црвену боју, а са леве стране коловоза белу боју.

Маркери се постављају на коловоз са једносмерним саобраћајем тако да посматрано у смеру кретања са обе стране коловоза рефлектују црвену боју.

- 2) „линеарни катадиоптер” (IX-2) се поставља бочно са обе стране коловоза на висину од 0,6 m до 0,7 m од коловоза и израђује се у флуоросцентној ретрорефлектујућој боји;

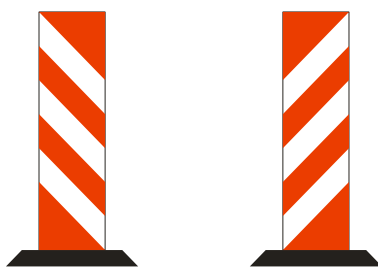
IX-2

- 3) „монтажни ивичњак” (IX-3) користи се за означавање површине коловоза која је намењена за вођење саобраћајних токова. На монтажни ивичњак могу да се поставе ретрорефлектујуће ознаке ради боље видљивости и/или делинеатори;

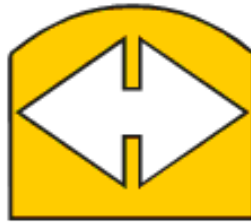
IX-3

- 4) „делинеатор” (IX-4) се користи за раздвајање смерова кретања или вођење токова у случајевима скретања саобраћаја и може се поставити на монтажни ивичњак;

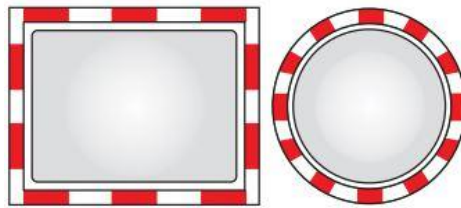
IX-4

5) „индикатор врха површине раздвајања токова” (IX-5) се може поставити на месту где долази до раздвајања саобраћајних токова;

IX-5

6) „саобраћајно огледало” (IX-6) се може поставити на непрегледним местима на путу;

IX-6

Спољна ивица саобраћајног огледала је обојена наизменичним пољима црвене и беле боје и може бити изведено у кружном или правоугаоном облику.

7) „стубић” (IX-7) има ретрорефлектујућа поља беле боје;

IX-7

Стубић може бити израђен од пластике, метала или гуме.

- 8) „опрема против заслепљивања возача” (IX-8);
- 9) „опрема за смањења нивоа буке од саобраћаја” (IX-9);
- 10) „светла упозорења” (IX-10) за обележавање наплатних станица и сл.
- 11) „постоље за саобраћајну сигнализацију” (IX-11).

7.2 Заштитне ограде

Члан 79.

Заштитна ограда је техничка конструкција чија је основна намена спречавање скретања возила са планума пута. Заштитна ограда се израђује од челика, бетона, дрвета, или комбиновано.

Заштитна ограда се мора поставити:

- 1) на месту раздвајања коловоза или саобраћајних трака, у зависности од саобраћајног оптерећења и ранга саобраћајнице,
- 2) на путном објекту,
- 3) на банкини, у случају када је пут на насипу вишем од 3.0 m,
- 4) испред, дуж и иза бочне сметње (опасног места).

Класа задржавања заштитне ограде одређује се на основу дефинисаног степена опасности на путу, према одредбама стандарда SRPS EN 1317.

Заштитна ограда се опрема рефлектујућим телима, црвене боје на десној страни пута у смеру вожње, а беле боје са леве стране пута. На коловозу са једносмерним саобраћајем рефлектујућа ознака се у смеру вожње изводи као црвено-бела са десне стране, а обострано црвена са леве стране.

7.3. Ублаживачи удара

Члан 80.

Ублаживачи удара могу бити: стационарни и покретни.

Стационарни ублаживачи удара се постављају на посебно опасним местима на путу, на којима постоји објективна опасност удара возила на чврсту грађевину (разделно острво, зид путног објекта, конзолни или бетонски стуб, и сл.).

Покретни ублаживачи удара се постављају на возилу и користе се само у зони радова.

7.4. Заштитне жичане ограде

Члан 81.

Заштитна жичана ограда је техничка конструкција чија је основна намена заштита саобраћаја на путу од дивљачи и других животиња.

Заштитна жичана ограда се поставља на аутопуту и мотопуту, а на осталим путевима по потреби.

7.5. Пешачке ограде

Члан 82.

Пешачка ограда је техничка конструкција чија је основна намена заштита пешака од пада са површине коју морају или смеју користити за кретање.

Пешачке ограде се могу користити и за вођење пешака на подручју раскрсница, пасарела, пролаза за пешаке, и сл.

7.6. Сигнализација за слепа и слабовида лица

Члан 83.

Сигнализацију за слепа и слабовида лица чини опрема за: обележавање простора на саобраћајним и пешачким површинама, прилаз до објекта, кретање по објектима за јавно коришћење, уградњу посебних сигналних уређаја којима се обезбеђује оријентисано кретање слепих и слабовидих лица.

Опрему која се користи за обележавање путева за кретање слепих и слабовидих лица чине:

- 1) тактилне траке са јасно назначеним крајевима путања;
- 2) тактилни пешачки тастери на стубовима семафора;
- 3) звучни сигнали навођења;
- 4) звучни сигнали прелажења;
- 5) остала техничка средства сличне намене;
- 6) рукодржачи, вођице и слично, која омогућавају боље и лакше кретање на јавним површинама или у јавним објектима.

III. ПОСТАВЉАЊЕ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ

Члан 84.

Саобраћајни знакови се постављају на стуб поред коловоза или изузетно на стуб јавне расвете.

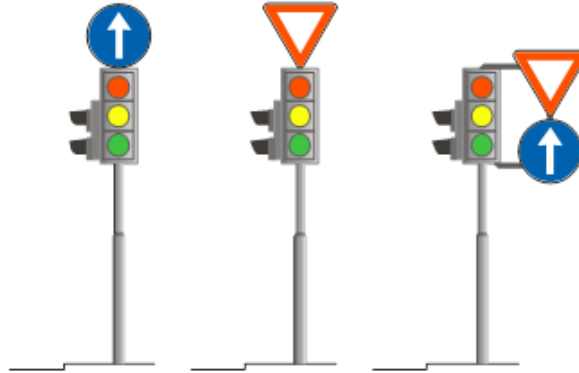
Саобраћајни знакови се постављају на стуб поред коловоза на начин да је учесницима у саобраћају омогућена уочљивост сваког знака у целости.

На заједничком стубу се не сме поставити више од два саобраћајна знака по смеру кретања, са или без допунске табле по знаку.

Изузетно од става 1. овог члана, саобраћајни знак може бити постављен:

- 1) на конзолни носач, ако је тако постављен знак боље уочљив за учеснике у саобраћају;
- 2) на портални носач, ако је тако постављен знак боље уочљив за учеснике у саобраћају;
- 3) на чеону, хоризонталну и вертикалну запреку;
- 4) на стуб семафора, може да буде постављен само један саобраћајни знак изнад, односно два знака са десне стране у нивоу семафора, на посебном носачу и то: знак П-1 (уступање првенства пролаза), знак П-2 (обавезно заустављање), знак П-4 (забрана саобраћаја у једном смеру), знакови П-43, П-43.1, П-43.2, П-43.3 и П-43.4 (обавезан смер), знакови П-44, П-44.1 и П-44.2 (дозвољени смерови), знак П-45.2 (кружни ток саобраћаја), знак III-2 и знак III-2.1 (пут са једносмерним саобраћајем), знак III-3 (пут са првенством пролаза), знак III-3.1

(завршетак пута са првенством пролаза) и знак III-62 (табла за означавање назива улица);

5) на сигналној табли за означавање радова на путу (VII-8) и (VII-8.1).

Саобраћајни знак према стандарду SRPS EN 12899 мора да најмање испуњава:

- 1) фактор сигурности за оптерећење класе (PAF1);
- 2) притисак ветра класе (W5);
- 3) динамички притисак снега класе (DSL1);
- 4) највећу привремену дефлексију класе (TDB4).

Члан 85.

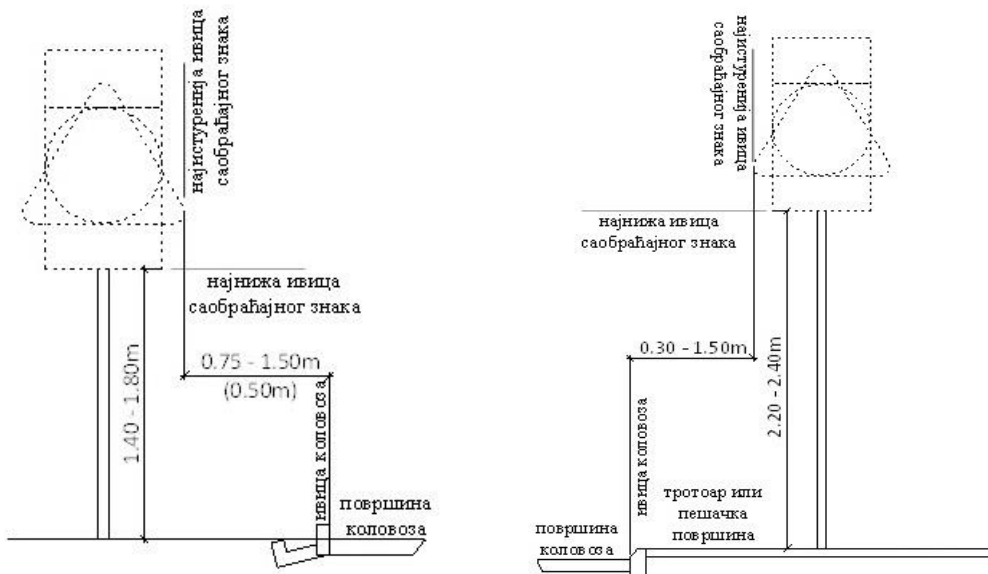
Саобраћајни знакови ван насеља постављају се на висини од 1,2 m до 1,4 m.

Изузетно од става 1. овог члана, на висини од 0,8 m постављају се знакови: I-35 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге са браницима или полубраницима), III-95 (број међународног пута), III-96 (број аутопута), III-97 (број пута), III-98 (километража пута), III-59 (број серпентине) и III-82.1 (табла за означавање излаза). Уколико се знак III-82.1 (табла за означавање излаза) поставља заједно са индикатором врха површине раздвајања токова, поставља се изнад њега.

Изузетно од става 1. овог члана, на висини од 1,4 m постављају се знакови: II-45 (обавезно обилажење с десне стране), II-45.1 (обавезно обилажење с леве стране) и II-45.3 (обилажење са обе стране).

Изузетно од става 1. овог члана, на висини од 0,5 m постављају се знакови: III-84 и III-84.1 (табла за означавање врха разделног острва).

Саобраћајни знакови у насељу, ван пешачких површина постављају се на висини од 1,4 m до 1,8 m, а на пешачким површинама на висини од 2,2 m до 2,4 m.

Саобраћајни знакови изнад коловоза постављају се на висини од 4,5 m до 5,5 m, осим знака П-21 (забрана саобраћаја за возила чија укупна висина прелази одређену висину) који се поставља на висину одређену његовим значењем према ситуацији на терену.

Знакови којима се означава зона радова постављају се на висини из става 1. и 5. овог члана.

Висина се рачуна од површине пута до доње ивице саобраћајног знака, односно до доње ивице допунске табле, ако се допунска табла поставља уз саобраћајни знак. Висина и положај саобраћајног знака морају да буду такви да не угрожавају кретање пешака, да их пешаци и возачи не заклањају, нити да се знакови међусобно заклањају.

Растојање између ивице коловоза и најистуреније ивице саобраћајног знака који се поставља на путу, раскрсницама и у насељу, ван пешачких површина, износи од 0,75 m до 1,5 m. Изузетно износи 0,5 m ако постоји заштитна ограда и ако саобраћајни профил садржи зауставне траке.

Растојање између ивице коловоза и најистуреније ивице саобраћајног знака који се постављају на пешачким површинама износи од 0,30 m до 1,5 m.

Постављање знакова опасности

Члан 86.

Знакови опасности се постављају, по правилу, на удаљености од 150 m до 250 m испред опасног места на путу.

Изузетно на путу ван насеља, знакови опасности се могу поставити на удаљености мањој од 150 m или већој од 250 m, са допунском таблом којом се означава удаљеност до опасног места.

Изузетно на путу у насељу, знакови опасности се могу поставити и на удаљености мањој од 150 m, без постављања допунске табле.

Члан 87.

Изузетно од члана 86. став 1. овог правилника:

- 1) знак I-19 (радови на путу) поставља се на месту одакле почиње зона радова и може се поновити у зони радова;
- 2) знак I-23 (саобраћај у оба смера) поставља се на месту на путу одакле почиње двосмеран саобраћај;
- 3) знак I-26 (укрштање путева исте важности) поставља се на путевима ван насеља на месту укрштања путева исте важности;
- 4) знакови: I-27 (укрштање са споредним путем под правим углом), I-28 (прикључење споредног пута под правим углом са леве стране), I-28.1 (прикључење споредног пута под правим углом са десне стране), I-29 (прикључење споредног пута под оштрим углом са леве стране), I-29.1 (прикључење споредног пута под оштрим углом са десне стране), I-29.2 (прикључење споредног пута под тупим углом са леве стране) I-29.3 (прикључење споредног пута под тупим углом са десне стране) се постављају само ако је на споредном путу који се укршта са путем с првенством пролаза, испред раскрснице постављен знак II-1 (уступање првенства пролаза) или знак II-2 (обавезно заустављање);
- 5) знакови I-34 и I-34.1 (Андрејин крст) постављају се само на прелазима пута преко железничке пруге у нивоу, који су потпуно незаштићени или који су заштићени само уређајима за давање светлосних и звучних знакова без браника или полубраника, и то: на одстојању од 5 m од најближе железничке шине, а ако околности то захтевају не мањем од 3 m, односно не већем од 10 m;
- 6) знакови I-34 и I-34.1 (Андрејин крст) постављају се на заједничком стубу изнад светлосног саобраћајног знака ако је прелаз пута преко железничке пруге у нивоу опремљен истим;
- 7) знакови I-34 и I-34.1 (Андрејин крст) се постављају на месту на путу на удаљености од најмање 50 m тако да су уочљиви;
- 8) знак I-35 (приближавање прелазу пута преко железничке пруге) поставља се тако што се знак са три косе траке поставља на 240 m испред места укрштања пута и железничке пруге у нивоу, знак са две косе траке на 160 m, а знак са једном косом траком на 80 m испред места укрштања пута и железничке пруге у нивоу. Нижа страна косих трака је ближе коловозу. Знакови опасности I-32 или I-33 се постављају изнад знака са три косе траке који се поставља на 240 m, од прелаза пута преко железничке пруге у нивоу.

Постављање знакова изричитих наредби

Члан 88.

Знак изричите наредбе поставља се непосредно испред места одакле за учеснике у саобраћају настаје обавеза да се придржавају наредбе изражене саобраћајним знаком и на крају деонице пута док траје важност знака се поставља знак обавештења о престанку важења знака изричите наредбе.

Ако је потребно да због смањене прегледности пута или из других разлога безбедности, учесници у саобраћају, буду унапред обавештени о изричитој наредби,

знак изричите наредбе може бити постављен и на одговарајућој удаљености од места одакле наредба важи, уз допунску таблу са ознаком удаљености до места одакле наредба важи.

Ако изричита наредба важи на деоници одређене дужине пута, уз саобраћајни знак може се поставити допунска табла са ознаком дужине на којој знак изричите наредбе важи.

Знакови изричитих наредби морају се поново поставити после сваке раскрснице са другим путем на путу на коме је такав знак постављен, ако изричита наредба важи и после наведене раскрснице.

За означавање изричитих наредби које важе само за одређено време у току дана или само у одређене дане, могу се на путу постављати и саобраћајни знакови израђени тако да су симболи и допунске табле којима је одређено њихово значење видљиви само у време за које важи изричита наредба изражена знаком.

Саобраћајни знакови изричитих наредби „ограничење брзине” (II-30) и „најмање дозвољена брзина” (II-38) морају се поново поставити и после саобраћајних знакова: „насеље“ (III-24), „зона 30“ (III-27) „зона успореног саобраћаја” (III-29) и „зона школе” (III-28) ако то ограничење брзине важи и након наведених саобраћајних знакова.

Члан 89.

Изузетно од члана 88. овог правилника:

- 1) знак II-1 (уступање првенства пролаза) поставља се у непосредној близини раскрснице, по могућству на месту прегледности, на коме возило уступа пролаз другим возилима која се крећу путем на који наилази, и након тога се безбедно укључује у саобраћај.
- 2) знак II-2 (обавезно заустављање) поставља се у непосредној близини раскрснице, по могућству на месту прегледности, на коме се возило обавезно зауставља да би уступило пролаз другим возилима која се крећу путем на који наилази, и након тога се безбедно укључује у саобраћај.
- 3) знак II-33 (првенство пролаза за возила из супротног смера) поставља се на месту на путу са кога се може видети део пута на који се забрана односи;
- 4) знакови II-43, II-43.1, II-43.2, II-43.3 и II-43.4 (обавезан смер) и знакови II-44, II-44.1 и II-44.2 (дозвољени смерови) постављају се на самој раскрсници;
- 5) знак II-45 (обавезно обилажење с десне стране), знак II-45.1 (обавезно обилажење с леве стране), знак II-45.2 (кружни ток саобраћаја) и знак II-45.3 (обилажење са обе стране) постављају се на врх знака III-84 и III-84.1 (табле за означавање врха разделног острва), на сигналне табле и запреке у зони радова.

Постављање знакова обавештења

Члан 90.

Знакови обавештења постављају се тако да учесницима у саобраћају пруже претходна обавештења, обавештења о престојавању, обавештења о скретању,

потврдно обавештење о правцу кретања, као и да означе објекат, терен, улицу или делове пута на које се односе.

Члан 91.

Изузетно од члана 90. овог правилника:

- 1) знак III-1 (првенство пролаза у односу на возила из супротног смера) поставља се испред суженог дела пута са кога се може видети део пута на који се забрана односи, с тим што се на супротној страни суженог дела пута поставља знак II-33 (првенство пролаза возила из супротног смера);
- 2) знакови III-2 и III-2.1 (пут са једносмерним саобраћајем) постављају се дуж пута са једносмерним саобраћајем, и то на местима на којима је потребно да се возачу који се креће путем, односно који улази на такав пут да обавештење о једносмерном саобраћају;
- 3) ако се поставе знакови III-2 и III-2.1 обавезно се постављају одговарајући знакови забране и знакови обавезе на местима на којима возила са других путева улазе, односно наилазе, на пут са једносмерним саобраћајем;
- 4) знак III-2 поставља се тако да је стрелица усправна на уздужну осу пута, а знак III-2.1 поставља се тако да је стрелица паралелна са уздужном осом пута;
- 5) знак III-3 (пут са првенством пролаза) поставља се на почетку пута и може се поновити после сваке раскрснице (пре раскрснице или непосредно испред раскрснице), а сви путеви који се укрштају или спајају са путем који је означен знаком III-3 морају бити означени знаком II-1 (уступање првенства пролаза) или знаком II-2 (обавезно заустављање);
- 6) знак III-3.1 (завршетак пута са првенством пролаза) се поставља на месту где се завршава пут са првенством пролаза;
- 7) знак III-4 (препрека за успоравање саобраћаја) поставља се непосредно испред места или деонице пута где су постављени елементи за успоравање саобраћаја.
- 8) знак III-5 (означени пешачки прелаз), знак III-6 (означени прелазак бицикличке стазе преко кловоза), знак III-7 (означени пешачки прелаз и прелазак бицикличке стазе преко кловоза) и знак III-8 (подземни или надземни пешачки пролаз) постављају се само непосредно испред места које обележавају, односно изнад места;
- 9) знак III-10 (смер кретања возила које намерава да скрене улево на раскрсници на којој је скретање улево забрањено) поставља се на прву раскрсницу испред оне на којој возило жели да изврши скретање улево а на којој је скретање улево забрањено;
- 10) знак III-23 (назив насељеног места) поставља се на месту улаза на територију насељеног места;
- 11) знак III-23.1 (завршетак насељеног места) поставља се на месту излаза из територије насељеног места;
- 12) знак III-24 (насеље) поставља се на месту од кога почиње насеље;
- 13) знак III-24.1 (завршетак насеља) поставља се на месту где се завршава насеље;

- 14) знак III-12 (престанак забране претицања за моторна возила), знак III-13 (престанак забране претицања за теретна возила), знак III-14 (престанак ограничења брзине), III-15 (престанак најмање дозвољене брзине), знак III-16 (престанак забране давања звучних знакова), знак III-17 (престанак свих забрана), знак III-18 (престанак обавезе ношења ланаца за снег), знак III-19 (завршетак бицикличке стазе), знак III-20 (завршетак пешачке стазе), знак, знак III-21 (завршетак спојене бицикличке и пешачке стазе) и III-22 (завршетак стазе за јахаче) постављају се на местима на путу одакле престају да важе одговарајуће забране изражене саобраћајним знаковима на том путу;
- 15) знак III-62 (табла за означавање назива улица) се поставља на раскрсници;
- 16) знакови III-63, III-63.1, III-64 и III-64.1 (табла за усмеравање) се постављају на месту на путу одакле почиње оштра кривина, као и у самој кривини;
- 17) знакови III-82 (табла за означавање излаза са аутопута) и III-82.1 (табла за означавање излаза) поставља се на врху разделног острва;
- 18) знак III-95 (број међународног пута), знак III-96 (број аутопута), знак III-97 (број пута) и III-98 (километража пута) када се постављају као посебни знакови могу бити постављени испод или изнад других саобраћајних знакова. Знак III-95 поставља се на међународним путевима, знак III-96 на аутопутевима, а знак III-97 на осталим путевима;
- 19) знак III-201 (раскрсница) поставља се ван насељеног места на удаљености од најмање 150 m испред раскрснице коју означава. Овај знак се може поставити у изузетним случајевима и у насељеном месту;
- 20) знак III-203 (престројавање возила) поставља се на почетку раздвајања саобраћајних трака;
- 21) знак III-205 (стрелести путоказ) и III-206 (путоказна табла) постављају се у зони раскрснице на којој се врши скретање на пут који води ка одредишту на који се знак односи;
- 22) знак III-210 (претпутоказ за излаз) поставља се на 500 m од тачке где почиње трака за изливање возила. Изузетно, може се постављати и на мањем растојању, али не мањем од 250 m од тачке где почиње трака за изливање возила;
- 23) знакови III-212 и III-213 (путоказ за излаз) постављају се на местима где почиње трака за искључивње, односно укључивање возила;
- 24) знакови III-215, III-216, III-217 (путоказ за престројавање за кретање до одређеног места) поставља се изнад сваке саобраћајне траке;
- 25) знак III-218 (потврда правца) поставља се на одстојању од највише 500m од последњег прикључка.

Постављање допунских табли

Члан 92.

Допунске табле се постављају испод доње ивице саобраћајних знакова на који се допунска табла односи.

Уз један саобраћајни знак се постављају највише две допунске табле, уколико је само један саобраћајни знак постављен на стубу.

Уколико је на заједничом стубу постављено два саобраћајна знака, онда се поставља највише једна допунска табла по знаку.

Извођење ознака на путу

Члан 93.

Ознака „неиспрекидана линија заустављања” (V-1) обележава се само на прилазима где је постављен знак „обавезно заустављање” (II-2) или знакови „забрана пролаза без заустављања” (II-32), (II-32.1) и (II-32.2). Изузетно, неиспрекидана линија заустављања се обележава на прилазу смафоризоване раскрснице и у случају када на прилазу није постављен знак „обавезно заустављање” (II-2).

Ознака „неиспрекидана линија за заустављање” (V-1) на раскрсницама мора бити изведена тако да возач заустављеног возила има довољну прегледност над раскрсницом у односу на саобраћај возила и пешака.

Ознаке „испрекидана линија заустављања” (V-1.1) и (V-1.2) обележавају се само уз саобраћајни знак „уступање првенства пролаза” (II-1), а непосредно пре те линије на путу може да се обележи ознака „саобраћајни знакови” (V-15.4).

Ознаке „тачке на коловозу” (V-18) се изводе увек са спољне стране ивичне линије која се налази са десне стране у смеру кретања, на растојању од 0,2 m од ивичне линије. Уколико нема могућности да се тачке изведу са спољашње стране ивичне линије, тачке се изводе са унутрашње стране. Тачке се изводе у континуитету на деоници, осим у зони петљи. Међусобно растојање између средишта тачака је 35 m и поставља се обавезно уз знакове „магла на путу” (III-89), (III-89.1), (III-89.2).

Постављање семафора

Члан 94.

Семафори се постављају на стубове.

Стубови носачи семафора могу бити: раван стуб (који може бити редукован наставком носача саобраћајних знакова), конзолни стуб и портални стуб.

У изузетним случајевима, када не постоји простор за постављање стуба поред коловоза семафори се могу помоћу посебних носача поставити и на објекте поред коловоза.

Ако постоји већа висина саобраћајног профила која онемогућава примену конзолног стуба или портала, семафори се могу помоћу посебне конзоле, поставити и на стуб јавне расвете или стуб контактне мреже или се поставити на челичну ужад на прилазу, односно у самој зони раскрснице.

Ако на прилазу раскрснице постоје стубови комуналних инсталација, који би заклањали семафор постављен на сопствени стуб носач, а њихова позиција на прилазу и технички услови обезбеђују постављање семафора поред коловоза, семафори се могу поставити на стубове комуналних инсталација.

На стубу на коме се налази семафор на висини из става 5. овог члана, могу се поставити и семафори мањих димензија, на мањој висини намењених за регулисање кретања возила и пешака.

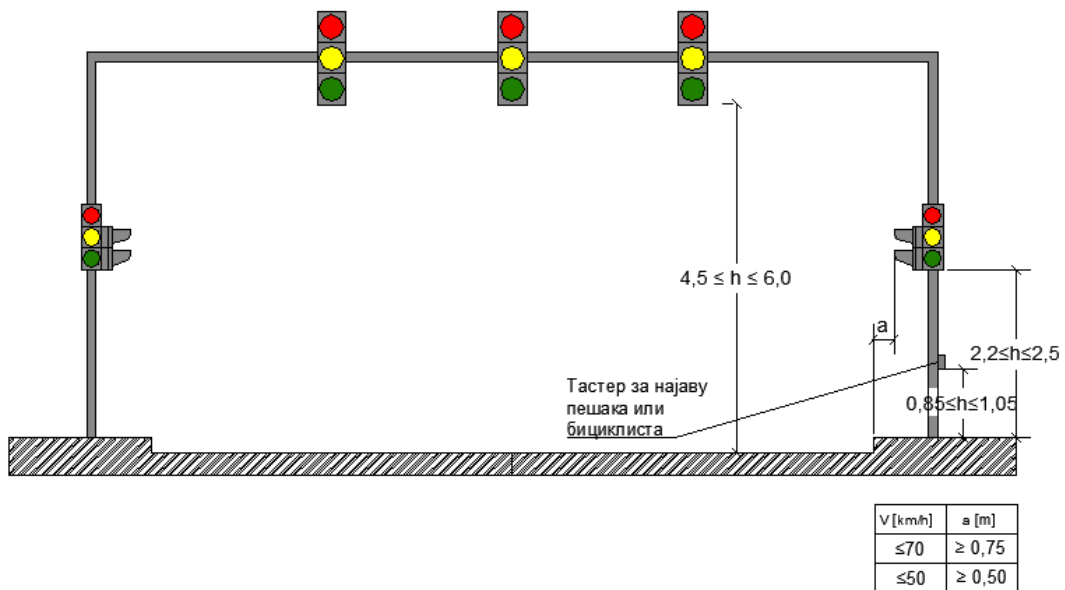
Семафори који се постављају на стуб поред коловоза, морају бити постављени на висини од 2,2 m до 2,5 m од површине пута.

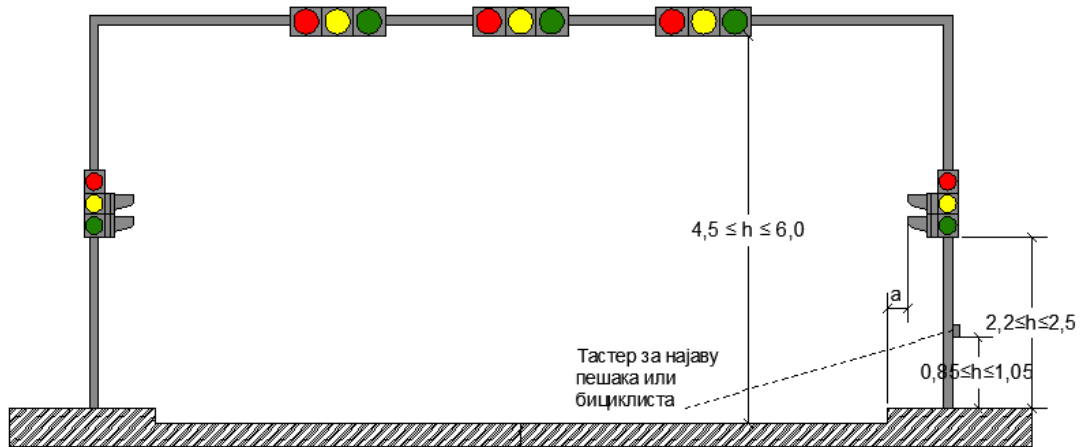
Најмање растојање крајње ивице семафора који је постављен на стуб семафора од ивице коловоза износи од 0,5 m до 0,75 m у зависности од дозвољене брзине, а највеће растојање је 1,2 m. У посебним случајевима, уколико није могуће поставити стуб на одговарајућем растојању потребно је поставити конзолне носаче семафора како би растојање семафора задовољило претходне услове.

Растојање осовине стуба семафора од ивице коловоза износи од 0,75 m до 1 m. У посебним случајевима, највеће удаљење стуба од ивице коловоза дефинисано је условом да возач на прилазу раскрснице може правовремено да уочи светлосни сигнал.

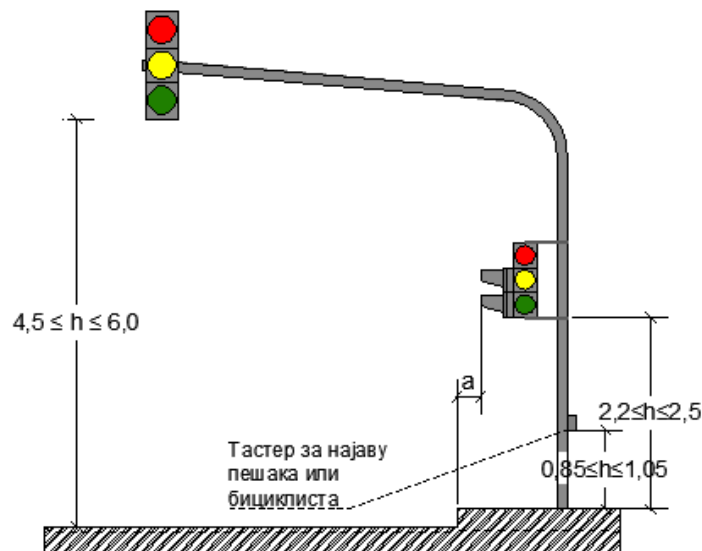
Када се семафори постављају изнад коловоза (конзола, портал, уже), постављају се на начин да се доња ивица семафора налази на висини од 4,5 m до 6 m од пута.

Тастер за најаву се поставља на висини од 0,85 m до 1,05 m од пута.

V [km/h]	a [m]
≤70	≥ 0,75
≤50	≥ 0,50

V [km/h]	a [m]
≤70	≥ 0,75
≤50	≥ 0,50

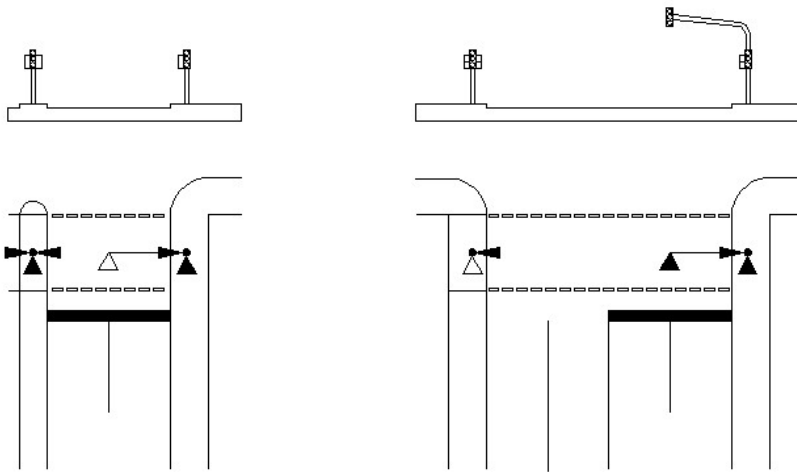
Растојање стуба семафора од линије заустављања износи најмање 3 m.

Сви семафори који су постављени изнад коловоза могу да имају контрастну плочу за побољшавање уочљивости.

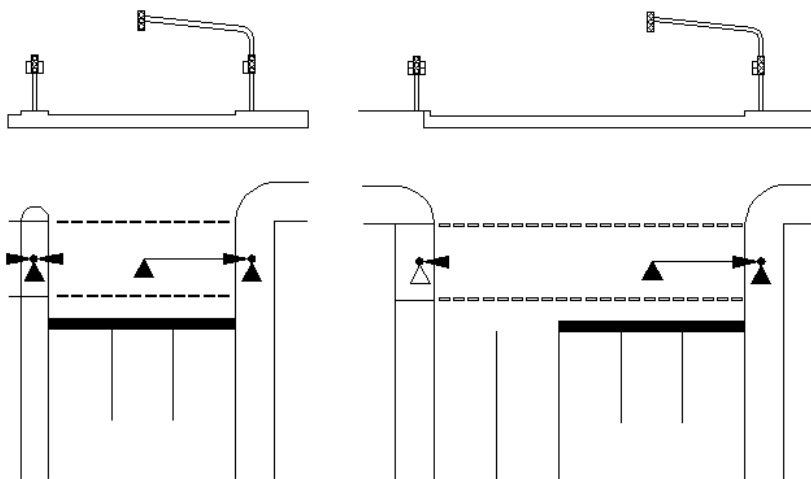
Семафор се поставља увек поред коловоза, са десне стране у смеру кретања возила.

На прилазима раскрсници са више саобраћајних трака по смеру обавезно је поставити семафор који приказује исте сигналне појмове (понављач) на конзолном стубу или на левој страни.

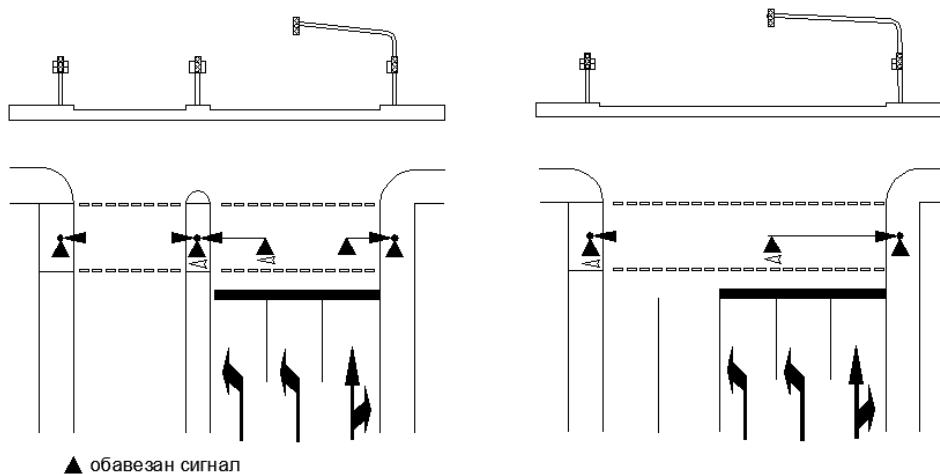
На прилазима са једном саобраћајном траком, понављач се поставља уколико услови правременог уочавања сигнала на раскрсници то захтевају.

▲ обавезан сигнал
 △ могуће поставити додатни сигнал

▲ обавезан сигнал
 △ могуће поставити додатни сигнал

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 95.

Знак I-3 (опасан успон), знак I-4 (опасна низбрдица), знак I-33 (прелаз пута преко железничке пруге без браника или полубраника); I-34 (Андрејин крст) I-34.1 (Андрејин крст), знак II-32.1 (забрана пролаза без заустављања); знак III-11 (близина школе); знак III-25 (зона забране паркирања); знак III-25.1 (завршетак зоне забране паркирања); знак III-26 (пешачка зона); знак III-26.1 (завршетак пешачке зоне) III-26.1; знак III-27 (зона 30); знак III-27.1 (завршетак зоне 30); знак III-28 (зона школе); знак III-28.1 (завршетак зоне школе); знак III-34 (болница); знак III-57 (проходност пута); знак III-60 (путни објекат); знак III-61 (река); знак III-65 (станица полиције); знак III-66 (контрола брзине кретања); знак III-82.1 (табла за означавање излаза); знак III-85 (опасна деоница пута); знак III-90 (одмориште); знак III-90.1 (излазак на одмориште); знак III-94 (ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији); знак III-95 (број међународног пута); знак III-98 (километража пута); знак III-202 (кружна раскрсница); знакови III-215, III-216, III-217 (путоказ за престројавање за кретање до одређеног места); знак III-218 (потврда правца); знак III-302 (обилазак); ознака VIII-5 (табле за означавање сталних препрека унутар габарита слободног профила пута на улазу у тунел), који су постављени на путу морају бити промењени најкасније пет година након ступања на снагу овог правилника.

Члан 96.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник РС”, број 26/10).

Члан 97.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-00078/2014-22
У Београду,
24. новембра 2014. године

МИНИСТАР

проф. др Зорана Михајловић

ПРИЛОГ 1.

**КАРАКТЕРИСТИКЕ МАТЕРИЈАЛА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ОЗНАКА НА ПУТУ У
ЗАВИСНОСТИ ОД ВРСТЕ ПУТА**

Врста пута		R _L Бела	R _L Жута	R _w (ако се примењује)	Q _d Бела	S (SRT јединице)
Аутопут	Нове ознаке	≥300	-	≥75	≥160	≥50
	Након четири	≥150	-	≥35	≥130	≥45
Остали државни путеви I реда	Нове ознаке	≥300	≥200	75	160	50
	Након две године	≥150	≥100	≥35	≥130	≥45
Државни пут II реда	Нове ознаке	≥300	≥200	≥75	≥160	≥50
	Након две године	≥150	≥80	≥35	≥130	≥45
Општински путеви	Нове ознаке	≥300	≥200	≥75	≥160	≥50
	Након једне године	≥100	≥80	≥35	≥130	≥45
Главне саобраћајнице у насељеном месту	Нове ознаке	≥200	≥150	≥50	≥200	≥50
	Након једне године	≥100	≥80	≥35	≥160	≥45
Остале саобраћајнице у насељеном месту	Нове ознаке	≥200	≥150	-	≥200	≥50
R _L – коефицијент ретрорефлексије (mcd x m ⁻² x lux ⁻¹); R _w – коефицијент ретрорефлексије у влажним условима (mcd x m ⁻² x lux ⁻¹); Q _d – коефицијент осветљености при дифузном осветљењу (mcd x m ⁻² x lux ⁻¹); S – вредност отпора на клизање (SRT)						

**КАРАКТЕРИСТИКЕ МАТЕРИЈАЛА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРИВРЕМЕНИХ ОЗНАКА
НА ПУТУ У ЗАВИСНОСТИ ОД ВРСТЕ ПУТА**

Врста пута		R _L Бела и жута	R _w (ако се примењује)	Q _d Жута	S (SRT јединице)
Државни пут I реда	Нове ознаке	≥300	≥75	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥150	≥35	100	≥45
Државни пут II и општински путеви	Нове ознаке	≥300	≥75	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥100	≥35	≥100	≥45
Главне саобраћајнице у насељеном месту	Нове ознаке	≥300	≥50	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥150	≥35	≥100	≥45
Остале саобраћајнице у насељеном месту		≥150	-	≥100	≥50
<p>R_L – коефицијент ретрорефлексије (mcd x m⁻² x lux⁻¹); R_w – коефицијент ретрорефлексије увлажним условима (mcd x m⁻² x lux⁻¹); Q_d – коефицијент осветљености при дифузном осветљењу (mcd x m⁻² x lux⁻¹); S – вредност отпора на клизање (SRT)</p>					

САОБРАЋАЈНИ ПРОЈЕКАТ

1) општа документација у складу са прописима:

- насловна страна оверена од стране одговорног лица које израђује пројекат и инвеститора садржи: назив пројекта са називом и локацијом објекта, ознаку јавног пута, датум израде и број пројекта, назив и адресу инвеститора, назив и адресу израђивача пројекта, потпис и печат одговорног пројектанта;
- извод из одговарајућег регистра израђивача пројекта који је израдио техничку документацију;
- решење надлежног министарства за послове грађевинарства о испуњености услова правног лица за израду техничке документације;
- решење о одређивању одговорног пројектанта за пројекат заведен у деловоднику;
- копија лиценце одговорног пројектанта и потврда о њеном року важења (оверена потписом и печатом), уколико их има више потребно је приложити за све;
- изјава одговорног пројектанта о поступању са важећим законима и прописима (навести важећу законску регулативу у складу са пројектом) и изјава о идентичности свих примерака пројекта;
- потписане и оверене изјаве одговорних пројектаната о међусобној усаглашености свих делова пројекта (уколико их има два или више);
- нумерисан садржај пројектно техничке документације.

2) пројектни задатак оверен печатом и потписом од инвеститора:

- циљеве и сврху израде пројекта;
- податке о условима из одговарајуће просторно планске и урбанистичке документације, границе обухвата и друго из планске и урбанистичке документације (не треба за пројекте привремене саобраћајне сигнализације), опште податке о објекту (локација, намена, захтеви према пројектанту, посебни -оправдани захтеви дати по налогу инвеститора, министарстава, локалних заједница, инспекција, и сл., начин израде, опис израде по фазама, везе са окружењем и сл.;
- податке о техничким карактеристикама саобраћајне сигнализације у складу са важећим прописима;
- подлоге за израду техничке документације обезбеђује инвеститор;
- потпис и овера инвеститора.

3) технички извештај:

- технички извештај оверава одговорни пројектант;
- детаљан опис сврхе израде пројекта са ограничењима и опис предложеног решења;
- опис деонице пута (дужина, ширина коловоза, режим саобраћаја, прикључци, раскрснице, објекти дуж пута);
- образложење о стању постојеће саобраћајне сигнализације на путу која се задржава, замењује или уклања у целости;

- детаљан опис врсте радова и избор начина регулисања саобраћаја (у случају извођења радова на путу), уколико се ради фазно, описати сваку фазу посебно;
- списак свих стандарда који се користе у пројекту;
- саобраћајно технички прорачун (прорачун рада светлосних сигнала);
- ако се саобраћај преусмерава дефинисати начин вођења саобраћаја на алтернативне правце;
- по захтеву инвеститора, анализа саобраћајних токова на деоници (просечан годишњи дневни саобраћај, структура, неравномерност протока и сл.);
- очекивани ефекти.

4) предмер и предрачун саобраћајне сигнализације:

- предмер и предрачун саобраћајне сигнализације оверава одговорни пројектант;
- предмер радова: навести саобраћајну сигнализацију која се пројектује, замењује, уклања или измешта;
- табеларни преглед саобраћајне саигнализације (за државне путеве на захтев инвеститора);
- предрачун радова: навести количине из предмера са јединичним ценама и укупном вредности радова.

5) техничке услове за израду и постављање саобраћајне сигнализације:

- технички услови за извођење вертикалне саобраћајне сигнализације;
- технички услови за уградњу и извођење ознака на коловозу;
- технички услови за извођење светлосне саобраћајне сигнализације;
- технички услови за извођење опреме на путу.

6) прилог о мерама заштите на раду и заштите животне средине које се односе на пројекат;

7) графички део пројекта:

- графички део пројекта оверава одговорни пројектант;
- ситуациони план постојећег стања је у размери $P=1:1000$ или $P=1:500$ (на ситуационом плану назначити која саобраћајна сигнализација се уклања, делимично или у целости замењује новом, или задржава и сл.);
- прегледна карта је у размери $P=1:5000$ или $P=1:2500$, са учртаним и уписаним бројевима ситуационих планова новопроектваног стања ако их има више;
- ситуациони план (планови) новопроектваног стања у размери $P=1:1000$ или $P=1:500$, списак цртежа (цртеже обележити легендом у доњем левом углу и заглављем у доњем десном углу, обележити страну света (правац) „Север”, приказати координате из државног координатног система;
- легенда на цртежу треба да се односи на сваки цртеж посебно
- сваки саобраћајни знак или опрему на цртежу обележити шифром знака, тако да се разликује постојеће и новопроектно стање;
- ситуациони план раскрснице у размери $P=1:500$ или $P=1:250$;
- посебни делови пројекта за постављање саобраћајне сигнализације, расвете, семафорске сигнализације и сл. треба обрадити и оверити од стране одговорног пројектанта за ту врсту радова као главне грађевинске пројекте конструкција које садрже:

1.) Текстуалну документацију: (а) технички извештај, (б) техничке услове за пројектовање и извођење (преглед техничких прописа и стандарда према којима је објекат пројектован и према којима ће се извести радови, детаљан опис извођења појединих елемената и радова, услове квалитета за примењени материјал и начин рада, методологију и обим контроле, детаљан опис технолошког процеса изградње, заштиту елемената конструкције и др.);

2.) Нумеричку документацију: (а) прорачун конструкције (прорачун за све носеће и конструктивне елементе конструкције објекта којим се проверавају носивост, стабилност). Прорачун конструкције садржи шему прорачунског модела са прецизно дефинисаним позицијама и граничним условима, шему оптерећења, прорачун статичких и динамичких утицаја, димензионисање, доказ стабилности, прорачун деформација и веза, а у свему према техничким нормативима, (б) спецификацију материјала (арматуре, челика и др.);

3.) Графичку документацију у одговарајућој размери: (а) диспозиционе цртеже са ознакама свих конструктивних елемената конструкције и фундамената који садрже потребне основе, пресеке и изгледе са унетим ознакама позиција из статичког прорачуна; (б) цртеже планове оплате бетонске конструкције, планове арматуре и потребне детаље армирања; (в) цртеже конструктивног решења челичне конструкције и потребне конструктивне детаље; спецификацију материјала (арматуре, челика и др.);

- саобраћајни део за семафорску сигнализацију оверен од стране одговорног пројектанта за ту врсту радова-прорачун сигнала, и Главни пројекат електричних инсталација оверен од стране одговорног пројектанта за ту врсту радова (подлоге за израду главног пројекта електричних инсталација су елементи главног грађевинског пројекта, технички услови за прикључење на инфраструктуру издати од стране овлашћене организације; текстуалну документацију главног пројекта електричних инсталација која садржи: технички извештај са техничким образложењем усвојених решења, материјала и опреме, техничке услове за извођење, примењене прописе, стандарде и др.; нумеричку документацију главног пројекта електричних инсталација која садржи:

1) одговарајуће прорачуне, (б) предмер и предрачун опреме материјала и радова; графичку документацију главног пројекта електричних инсталација која садржи:

2) ситуациони план у размери 1:500 са уцртаним прикључним водовима на инфраструктуру, (б) потребне блок шеме, (в) потребне цртеже инсталација сигналних и телекомуникационих система, цртеже уземљења и громобранске заштите, цртеже евентуалне трафо станице и спољног осветљења ако их има.

8) детаљи саобраћајне сигнализације:

- детаљ постављања саобраћајне сигнализације се приказује у одговарајућој размери (P=1:25, P=1:50, P=1:100 и сл.)